

KUUROJEN LEHTI

N:o 11

1976

Tidskrift för döva

Säveliä silmin ja korvin

Sirpa Kostiainen esittämässä Larin Kyöstin Itkevää huilua.

Päivi Paunu esitti kolme kappaletta, joista yhden viittomakielellä.

Kauko Käyhkö valloitti yleisöstä kuulevat laulullaan ja kuurot ilmeillä ja eleillä.

Kuurojen Liiton sosiaalihojaajat

Johtava sosiaalihojaaja

Aune Ihalainen, Liisankatu 27
E 10, 00170 Helsinki 17, puh.
90-638 154

Etelä-Suomi

Aira-Liisa Roiha, Liisankatu 27
E 10, 00170 Helsinki 17, puh.
90-638 151

Itä-Suomi

Irma Rönkkö, Lönnrotinkatu 5
as. 1, 70500 Kuopio 50, puh.
971-13 881

Kymen lääni

Raija Tolvanen, Salpausselän-
katu 43 D 34, 45100 Kouvola,
puh. 951-11 896.

Lapin lääni

Marketta Silvola, Korkalon-
katu 13, 69100 Rovaniemi 10,
puh. 991-12 134

Oulun lääni

Valde Räisänen, Sauvojan-
tie 6 B 9, 90560 Oulu 56, puh. 981-
47 539.

Pohjois-Karjalan lääni

Seppo Mertanen.

Vaasan lääni

Carita Jakobsson, Kirkkopuis-
tikko 29 A 31, 65100 Vaasa 10,
puh. 961-13 775.

Turun ja Porin lääni

Marjatta Wiitanen, 31560 Kau-
nela, puh. 921-766 648.

Tampereen yliopiston juhlasalissa järjestettiin 23.10. musiikkitapahtuma Säveliä silmin ja korvin, jossa kuurojen soolo- ja ryhmäesitysten ohella esiintyivät Päivi Paunu, Tapani Perttu, Kauko Käyhkö ja Matti Heinivaho. Juontajana toimi Liisa Kauppinen. Tilaisuudesta muodostui onnistunut ja mieleenpainuva osottoaen, että kuuroilla on oma musikaalinen maailmansa.

KUUROJEN LEHTI

ISSN 0355-5143

81 vuosikerta 1976

N:o 11

Toimitus Expedition

Lokero 62
13101 Hämeenlinna 10
Puh. 24 289.

Julkaisija Utgivare

Kuurojen Liitto r.y. —
Dövas Förbund r.f.

Päätoimittaja

Huvudredaktör
Runo Savisaari, Riistapolku 1,
C 29, Tapiola, puh. 462 755.

Toimitussihteeri

Red.sekr.
Jarmo Narmala, Lokero 62
Hämeenlinna, puh. 24 289.

Ruotsink. toimittaja

Svenskspr. red.
Rea Stadius
Kauppalan-
tie 9, Helsinki 32

Toimituskunta

Redaktionskommitté
Aura Ahlbäck, Liisa Kauppinen
ja Kaisu Korhonen.

Tilaushinta

1/1 vsk kotimaassa ja Pohjois-
maissa 35,—, ulkomaille 40,—.
Tilattavissa postitoimistoista.

Ilmoitushinnat:

1/1 siv. 500,—; 1/2 siv. 300,—;
1/4 siv. 175,—; 1/8 siv. 100,—.
Kuolinilmoitukset ja järjestöil-
moitukset muualla kuin järjes-
töpalstalla 20 penniä pmm.
Kaikki maksut postisiirtotilille
6825-9.

Kuurojen Liitto r.y.

Liisankatu 27 E 10,
00170 Helsinki 17.
Puh. 638 154.

Puheenjohtaja

Vesihallintoneuvos Runo Savi-
saari, puh. 462 755.

Toiminnanjohtaja

Liisa Kauppinen
puh. 638 154.

Yleissihteeri

Jarmo Narmala
puh. 917-24 289

Järjestösihteeri

Esko Sänkinen
puh. 921-483 072

Taloudenhoitaja

Ekonomi Eero Laamanen,
puh. 882 163.

Kurssikeskus Malminharju

19240 Koskenmylly,
puh. 910/845 196.

Oikeus omaan kieleen

Raha-automaattivaroilla on kuuroja varten perustettu yhdeksän sosiaalihojaajan virkaa eri puolille Suomea avustamaan kuuroja m.m. koulutukseen, työpaikkaan, asumiseen liittyvissä kysymyksissä, toimimaan tulkkina oikeudessa y.m. paikoissa. Nämä työntekijät ovat todenneet, että koulutuksen jälkeen kuuroissa tapahtuu taantumista ja eristäytymistä ellei lähistöllä ole henkilöitä, jotka osaisivat keskustella kuuron kanssa. Heitä joudutaan myöhemmin uudelleen ja uudelleen kuntouttamaan. Halvempi ratkaisu olisi viittomakielen taitoinen henkilö kaikissa niissä kunnissa, joissa on kuuroja ja joka toimisi kuuron tulkkina ja asioiden välittäjänä.

Yhtä tärkeätä olisi saada kuntoutushenkilöstö, kuulovammaisten opettajat ja vanhemmat hallitsemaan kommunikaatiotavat kuuron kanssa, kuten viittomakielen riittävässä määrin, että he voisivat antaa kuuroille pysyvän pohjan kehittyä ympäristön käyttämän kielien hallinnassa. Nykyään viittomakielen taidon hankkiminen on kuurojenopettajille vapaaehtoista. Opettajille tulisi maksaa kielitaitolisää, joka kannustaisi heitä kehittämään viittomakielen käyttöään. Viittomakielen oppiminen on aikaa vievää, josta opettajien tulisi saada kohtuullinen korvaus.

Uusimpien tutkimusten mukaan kuuro lapsi oppii parhaiten ympäristönsä käyttämän kielen jos saa käyttää alusta alkaen myös käsiään — viittomakieltä, joka on näköaistin varassa kommunikoida ja elävälle vaivattomasti keino. Viittomakielen käyttö ei vähennä puheen oppimista eikä kykyä lukea huulilta, vaan päinvastoin lisää lapsen kiinnostusta yrittää puhua. Tutkimusten mukaan lapsena viittomakieltä käyttäneistä on tullut tasapainoisempia ja kielellisesti kehittyneempiä, koska lapsilla on ollut hyvä kontakti perheenjäseniin ja opettajiinsa. He ovat voineet kysellä ja saada vastauksia kuten muutkin lapset (normaalikuuloiset) sekä täten kokea ymmärtämystä ja lämpöä ja nämä seikat ovat onnistuneen oppimisen ja henkisen kasvun edellytys. Nämä asiat opettajat ja vanhemmat voisivat kuuroille lapselle antaa jos yhteiskunta tukisi heitä tässä tehtävässä.

Liisa Kauppinen

Kansikuva: Turun kuurojen viittomakuoro esiintymässä Tampereen musiikkitapahtumassa. Oik. tulkki Pirkko Marjamäki.

Kuurojen Päivän ja kuulovammaisten viikon tapahtumia

Syyskuun 26 päivänä vietettiin jälleen Kuurojen Päivää ja päivän jälkeinen viikko oli nimetty kuulovammaisten viikoksi. Kuurojen Liitto ei järjestänyt tänä vuonna mitään valtakunnallista Kuurojen Päivän pääjuhlaa, mutta useilla paikkakunnilla kuurojenyhdistykset järjestivät päivän johdosta juhlan tai tiedotustilaisuuden.

Kuulovammaisten viikolla Kuulovammaisalan neuvottelukunnan — joka on neljän kuulovammaisjärjestön, kolmen kuulovammaistyötä tekevän kansanterveysjärjestön ja kuulovammaisalan ammattilisten yhdistysten yhteistyöelin — edustajat kävivät eduskunnassa eri eduskuntaryhmien puheilla sekä koulu-, ammattikasvatus-, sosiaali- ja lääkintöhallituksessa jättäen kirjelmän ja selostaen kuulovammaisten ongelmia.

Jätetyissä kirjelmissä kiinnitettiin huomiota mm. seuraaviin seikkoihin.

Eduskuntaryhmille: Lainsäädännölliseksi tavoitteeksi on asetettava oppivelvollisuuden rajoittamista tarkoittavien määräysten poistamista lapsen koulunkäyntiä koskevista laeista viimeistään siinä vaiheessa, jolloin voimassaolevia peruskoululakeja uudistetaan ja hyväksyisi lapsen oppimisoikeuksia rajoittavan laintulkinnan tilalle lainsäädöksen, jonka mukaan yhteiskunnan tulee järjestää koulutusmahdollisuudet siten, että jokaisella suomalaisella lapsella riippumatta ruumiinvammasta, sairaudesta tai muusta erityisestä tekijästä olisi mahdollisuus saada peruskoulutus tai sitä vastaavat tiedot ja taidot.

Ammattikasvatushallitukselle: Kuulovammaisten erityisammattikoulutuksessa ovat keskeisellä sijalla toisaalta perinteiset ammattikoulutusohjelmat — kuten esim. maatilatalouteen liittyvä ammattikoulutus — ja toisaalta kuulovammaiselle vähemmän soveltuvat koulutusalat — kuten esim. peltityö ym. melua aiheuttavat ammattialat. Perinteisesti painoittunut ammattikoulutus antaa kuulovammaiselle mahdollisuuden ainoastaan hyvin rajoittuneisiin ammattikoulutusvalintoihin. Käyttämässään puheenvuo-

rossa Kuurojen liiton edustaja painotti, että kuuroille tulisi järjestää mahdollisuus saada ammattiopetusta muuallakin kuin Turun kuulovammaisten ammattikoulussa esim. viittomakielen tulkin avulla ja erikoisjärjestelyin, tukiopetuksella tms.

Kouluhallitukselle: Koulutuksen ja opetuksen tasoon ja laatuun vaikuttavat rakenteellisten ja tavoitteellisten tekijöiden ohella opettajat. Heidän pätevytydellään ja ammattitaidollaan kuulovammaisten erityisopetuksen edellytyksenä tulisi olla kuulovammaisalan erityisopettajan pätevyys. Kuurojen luokilla on opettajan viittomakielen taitoa pidettävä välttämättömänä. Viittomakielen hallitseminen tulisi huomioida palkkauksessa niillä perusteilla, jotka sisältyvät virkaehtojen kohtaan erityisistä kielellisistä taidoista ja kyvyistä.

Varsinkin pienissä erityiskoulu-yksiköissä on syntynyt erittäin heterogeenisiä luokkia. Neuvottelukunta pitää kuurojen ja lievemmin kuulovammaisten opettamista yhdessä huonona ratkaisuna ja toivoo, että luokkien kokoa yleensä nykyisestä pienennettäisiin.

Sosiaalihallitukselle: Vaikeasti kuulovammaiset lapset tarvitsevat sekä päivähoito-, varhaiskasvatus- että koulutoiminnassaan erityisesti koulutettua tukihenkilöä, jollaisen käyttämisestä ja korvaamisesta invalidihuoltona on kokemuksia. Kuulovammaisalan neuvottelukunta toivoo, että tämän kaltaiselle palvelulle voidaan tulevaisuudessa luoda kehittämisedellytyksiä.

Jyväskylässä ja Oulussa järjestettyjä tilaisuuksia kommentoivat lehdet seuraavasti.

KUURON ONGELMA EI OLE VAIN KUULON VAAN MYÖS KIELITAIDON PUUTTUMINEN

Oulu. — Oulun kaupunki on maamme ensimmäinen ja ainoa, joka on palkannut kuulovammaisille oman sosiaalitarkkaajan. Mutta toisaalta Oulu on harvinainen myös kielteisessä mielessä, kaupungista puuttuu kuulovammaisten lasten erityispäiväkot.

Näistä ja muistakin kuurojen sekä kuulovammaisten ongelmista kerrottiin Oulun kuurojentalolla. Ensi viikkoa vietetään kuulovammaisten viikkona ja sunnuntaina on kuurojen päivä. Viikon yleisaiheena on kuulovammainen nuori ja lapsi, kun taas kuurojen päivän teema on viittomakieli.

Vaikka tämänhetken puheenaiheena ovatkin kuulovammaiset lapset ja nuoret kieli- ja kouluvaikeuksiin, todettiin heikoimmassa asemassa olevien kuulovammaisten löytävän aikuisten keskuudesta. Ympäristö, jopa oma perhe, suhtautuu torjuvasti vammaiseen. Kun joku ei kuule, vedetään siitä helposti johtopäätös, ettei hän ymmärräkään. Kun yhteydenpito kuulovammaiseen on vaivalloista, se helposti lyödään laimin, vammaisen jää yksin.

Myönteistä, ymmärtävää ja auttavaista suhtautumista kuulovammaiseen opitaan luontevimmin koulussa. Mm. Oulussa on Tuiran koulussa kuulovammaisten luokkia, jossa kuulovammaiset lapset saavat tarvitsemaansa erikoisopetusta ja toisaalta terveet lapset oppivat ymmärtämään, että kuulovammaiselta puuttuu todella vain kyky kuulla hyvin.

Yhteydenpidon, keskinäisen tietämyksen ja tuntemuksen, toistensa hyväksymisen avain on viittomakieli, jonka kuurot hallitsevat, mutta jota ympäristö yleensä ei osaa. Viittomakieli on kansainvälinen, mutta kotimaassa se käyttö edellyttää tulkkia. Tulkkeja taas on kovin vähän.

Kansan Tahto 25.9.-76

KUUROT TOIVOVAT PALVELUJA JYVÄSKYLÄLTÄ

Jyväskylän kuurot toivovat kaupungilta palveluja. He toivovat, että kaupunki ulottaisi palvelunsa myös kuuroihin ja kuulovammaisiin. Ajatuksena on, että alkuun päästäisiin sosiaalitoimistosta ja terveyskeskuksesta, koska kuurot joutuvat asioimaan usein näissä paikoissa.

— Tiedämme, että kaupungin johto on ottanut asiaan myönteisen kannan, toteaa kuurojendiakonissa Aune Ihalainen. Odottelemme vain, missä viipyy asian toteutus.

— Invaliditoimistossa on viittomakielentaitoinen virkailija ja se on jo erittäin suuri edistysaskel: kuurot ovat tästä erittäin iloisia. Tämä ei kuitenkaan riitä kattamaan vajausta, mikä kuuroilla on asioissaan kaikissa palvelupisteissä.

Rouva Kaisu Korhosen mielestä viittomakielen opiskeluun käytetyt tunnit voitaisiin ottaa huomioon työajassa. Viittomakielen taitoa voitaisiin myös arvostaa palkkauksessa. Näin sellaisille paikoille, jotka ovat kuuroille tärkeitä, voitaisiin saada joitakin viittomakielen osaavia henkilöitä.

Kuurojen päivä

Sunnuntaina vietettiin kuurojen päivää koko maailmassa. Suomessa kuurojen päivä aloitti kuulovammaisten viikon. Viikon aikana eri kuulovammaisjärjestöt esittelevät vammaan liittyviä kysymyksiä.

Viikon tämänvuotinen teema on kuulovammainen lapsi ja nuori.

Kuurojendiakonissa Ihalaisen mielestä se optimismi, joka julisti suurella äänellä, että yleiset palvelut, hyvä koulutus, tehostunut terveyden- ja sairaanhoito sekä tehostunut sosiaalihuolto monine lisineen poistavat ns. erikoispalvelujen tarpeen, on osoittautunut vieneen harhaan.

— Vaikeavammaiset ovat monissa eri yhteyksissä tuoneet julki sen tosiasian, että monet yleiset parannukset ovat jopa vaikeuttaneet heidän elämänsä.

— Tosiasia kuitenkin on myös se, että paljon hyvää on saatu aikaan. Tarkistettuna suunta on hyvä.

Jyväskylässä on tänä syksynä tapahtunut työntekijävaihdos. Aune Ihalainen on siirtynyt vuodeksi Kuurojen liiton johtavaksi sosiaaliohjaajaksi. Hänen tehtävänsä on pääasiallisesti kouluttaa neljää uutta sosiaaliohjaajaa. Vt. kuurojendiakonissa toimii nyt Hilka Yli-Penttilä.

Myös Jyväskylässä oli sunnuntaina Kuurojen päivän tilaisuus, jonka järjesti Keski-Suomen Kuurot. Pääaiheena oli viittomakieli, josta esitelmöi koulukuraattori Raili Ojala.

Juhlassa esiintyivät Jyväskylän sekakuoro, viittomakuoro ja Jyväskylän Kuulovikaisten koulun oppilaskuoro. Lausuntaa esitti Annikki Moilanen.

Keskisuomalainen 27.9.-76

Al, Norjan liiton kurssikeskus ja kansankorkeakoulu. Vasemmalta: johtajan asunto, päärakennus, jossa koulu- ja hallinnolliset tilat, oleskeluhuoneet, keittiö, ruoka-, juhla- ja voimistelusalit. Uimahallin suuri päätyikkuna näkyy kuvassa. Etualalla asuntolarakennukset.

Pohjoismainen kuurojen yhdistystoimintaseminaari Ålissa 23-27.8.

Turun kongressissa kesällä 1974 oli yhtenä teemana kuurojenyhdistykset. Keskustelussa esitettiin ehdotus, että olisi järjestettävä pohjoismainen seminaari jossa voitaisiin pohtia tätä kaikissa kuurojenliitoissa tärkeää asiaa.

Norjan kuurojenliitto, NDL, on toteuttanut tämän ehdotuksen tänä kesänä kuurojen kansanopisto- ja kurssikeskuksessa Ålissa. Suomea edusti kirjoittaja ja Kaija Westerholm, keskikokoisen ja pienen yhdistyksen toimihenkilöt. Useamman osanottajan lähettämiseen ei valitettavasti ollut varaa koska seminaari ei saanut avustusta. Pois-kaan ei kokonaan voitu jäädä.

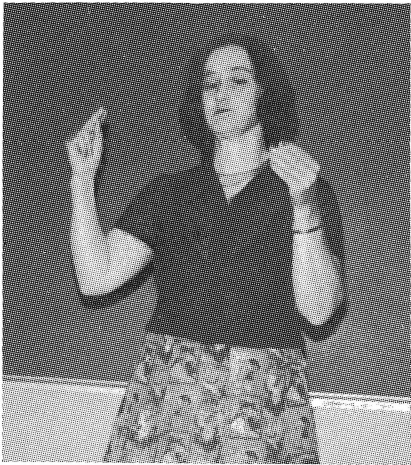
Samalla matkalla vierailimme, Kaijan toimiessa tulkkina, kutsuita SDR:n toimintapisteissä Tukholmassa ja Leksandissa, samoin NDL:ssa Oslossa ja seminaarin jälkeen Bergenissä jossa Norjan liiton pääkonttori sijaitsee. Näistä vaikutelmia myöhemmin.

Lehdessämme on pari vuotta sitten tarkemmin kerrottu Alin kursikeskuksesta. Tämän jälkeen on paikka ollut vilkkaassa käytössä ja sinne mekin kokoonnuimme, suurin osa junalla Oslost. Seminaa-

riin saapui useita aktiivisia toimihenkilöitä eri pohjoismaiden yhdistyksistä ja asiantietoja antamassa olivat liittojensa puolesta sellaiset tekijämiehet kuin konsulentit Lars Kruth Leksandista ja John Vigrestad Oslost. Seminaarin johtajana toimi Svein Arne Peterson, Norjan liiton uusi pääsihteeri, sama mies joka Turussa esitelmöi yhdistystseman päivänä.

1. seminaaripäivän alustusesitelmänä oli John Vigrestadin ja päivän mittaan keskusteltiin kolmessa ryhmässä, lopuksi yleisesti aiheesta: minkälainen on yhdistystemme asema, onko niillä vaikutusmahdollisuuksia ja onko niiden merkitys muuttunut yhteiskunnassa viimeisten 10-15 vuoden aikana. Voitiin mm. todeta, että ns. sisäänlämpävyys on vähentynyt.

2. päivänä alusti keskustelun Lars Kruth. Aiheena yhdistysten sekä sisäiset, että ulospäin kohdattavat ongelmat. Alustaja oli laatinut ryhmille keskusteltavia aiheita: huoneistokysymysten ratkaiseminen, tiedon kulkeminen jäsenille ja jäseniltä, taloudelliset seikat. SDR oli lähettänyt seminaariin edustajaksi puheenjohtajia eri tyyppisistä yh-

Kirjoittaja alustamassa keskustelua aiheesta kuurojen yhdistykset ja kulttuuripoliittika.

distyksistä: Göteborgin suuryhdistyksestä, Örebron koulukaupunkiyhdistyksestä, Uppsalan keskikokiosesta ja Argbogan pienimuotoisesta, sekä Dala-läänin lääninyhdistyksestä. Kukin esitteli edustamansa yhdistystyyppin iloja ja murheita. Päivän keskusteluista kunkin kolmen ryhmän vetäjät, Karl Erik Karlsson, Göteborg, Bjorg Braathen, Oslo ja Jorgen H. Madsen Fyen, laativat, kuten muinakin päivinä, yhteenvedot. Näitä käsiteltiin sitten vielä illalla yhdessä. Svein Arne Petersonin tehtävänä oli sitten tehdä yleiskeskustelusta yhteenvedo ja laatia seuraavaksi päiväksi paperit niistä.

3. päivän alustusesitelmä oli merkittävä Suomen nimiin joten kirjoittajan täytyi laatia esitys aiheesta kuurojen yhdistykset ja kulttuuripoliittika. Kaija Westerholmin urakana oli sitten kääntää se ruotsiksi ja Svein Arnen taas norjaksi jollai-

sena se jaettiin seminaarilaisille. Alustajasta tuntui että kääntäjäsihteerit olivat vain parantaneet paperia ahertessaan sen kanssa. Joka tapauksessa seminaari keskusteli vilkkaasti pohtiessaan mitä kuuroille sopivaa kulttuuritarjontaa yhdistykset voisivat välittää tai tuottaa.

4. päivän alustus koski kuurojen liittojen ja niiden jäsenyhdistysten välisiä suhteita. Tanskan Jorgen Madsen, Fyenin saaren neljän neuvottelukokouksessa ym. yhteistyössä toimivien yhdistysten sihteeri esitteli tilannetta omasta näkökulmastaan, samoin muut Tanskan edustajat. Yleiskeskustelussa tuli esille että kaikilla meillä oli sama murhe: tiedon kulku, sekä liitosta että liittoon. Esim. Ruotsissa on viime aikoina pyritty — hyvät taloudelliset edellytykset kun on — siihen että hallituksen jäsenet ahkerasti vierailisivat yhdistyksissä keskustelemassa ja kuuntelemassa mitä niillä on »sydämellä».

Vaikka seminaari työskentelikin ahkerasti aamiaisesta iltapalaan klo 19 asti, jäi toki aikaa keskinäisiin jutustelutuokioihin. Viittomakielestäkin muodostui jonkinlainen »skandinaviska» ihan vain kun yritettiin olla kohteliaita ja viittoa niin että jokainen pysyisi mukana. Kävi jopa niinkin kuin Aarhusin Anne Louise Nielsenille ja kirjoittajalle viimeisenä päivänä asemalla huomattiin että olimme käyttäneet ruotsalaisia viittomia vaikka olisi voitu käyttää omia kun kerta eräät viittomat olivat tanskalaisittain samoja kuin suomalaisittain!

Viimeisenä päivänä keskusteltiin vielä olisiko syytä ja miten järjestää samanlainen seminaari uudel-

leen. Sitä mieltä kyllä oltiin että parin vuoden kuluttua taas! mutta ehkä eri osanottajat mukana. Näille pitäisi antaa etukäteen tämän seminaarin aineisto ettei sitten jautettaisi samoja asioita uudelleen. Toivomuskin oli: keskustelkaa solidaarisuudesta!

Hauskan päättäjaisillan järjesti tanskalais-ruotsalais-norjalainen yhdistyshuvitoimikunta. Kiitokset seminaarin vetäjälle Svein Arne Petersonille esitti kaikkien osanottajien puolesta SDR:n hallituksen jäsen K. E. Karlsson.

Tämän selostuksen puitteisiin ei ole ollut mahdutettavissa kaikkia niitä ajatuksia ja näkökohtia joita keskusteluissa tuotiin esille. Me kaikki Älissa mukana olleet toivomme kuitenkin, että seuraavalla seminaarilla olisi yhtä antoisaa ja mukavaa kuin meillä oli.

Kaisu K.

Seminaarin osanottajat: Tanska — Hardi Nordentoft Kööpenhamina, Anne Louise Nielsen Aarhus, Allen Hagne Pedersen Jorgen H. Madsen Fyen, Anna Mette Andersen Kööpenhamina. Ruotsi: K. E. Karlsson Göteborg, Tore Appelgren Leksand, Hans Smedberg Örebro, C. E. Pärksjö Arboga, Teddy Kaminski Uppsala, sekä Lars Kruth SDR. Islanti — Gunnar Arnarsson, V.G. Viljalmsson ja V.B. Vilhjalmsson. Suomi — Kaisu Korhonen Jyväskylä ja Kaija Westerholm Tammisaari. Norja — Bjorg Braathen ja Karin Jensen Oslo, Gunnar Hansen Bergen. Asle Karlson Ål, Anne Gloslie Skoglund Telemark, John Vigrestad ja S.A. Peterson NDL.

Aune Ihalainen

Irma Rönkkö

Carita Jakobsson

Liiton uudet työntekijät

Kuurojen Liiton sosiaaliohjaajaverkosto on syksyn kuluessa saanut huomattavan täydennyksen. Syyskuussa aloitti liiton palveluksessa johtava sosiaaliohjaaja Aune Ihalainen, joka lokakuussa sai koulutettavakseen neljä uutta sosiaaliohjaajaa. Lehtemme pyysi kaikkia viittä kertomaan itsestään, opiskelustaan, aikaisemmasta työkokemuksesta sekä mietteistään uuden työn takia.

Johtava sosiaaliohjaaja kirjoittaa:

Tämä oli hyppy tuntemattomaan. Näin voisin kuvata siirtymistäni Kuurojen Liiton palvelukseen. Olin rakentanut turvallista pesääni Jyväskylässä yli 20 vuotta ja siitä ajasta 15 vuotta kuurojen parissa. Sitten vain eräänä iltana tuli puhelinsoitto puheenjohtaja Runolta ja hän kysyi, voisinko tulla liittoon aloittamaan johtavan sosiaaliohjaajan työtä. Paikka piti täyttää mahdollisimman pian eikä ollut tiedossa nopeasti irroitettavaa työntekijää.

Pyyntö houkutteli kokeilemaan jotain aivan uutta ja mielenkiintoista. Tietenkin vähän myös jännittikin.

Sain työpaikastani Jyväskylän kaupunkiseurakunnasta vuoden virkavapauden. Ihmeen helposti löytyi sijainenkin, joka oli seudun kuuroille tuttu opiskeluajoiltaan. Ja kun kaikki asiat järjestyivät niin siitä vaan muuttamaan. Saavuini Helsingin asemalle 3.9. iltapäivällä. Liiton puheenjohtaja ja toiminnanjohtaja olivat vastassa. Puoli tuntia myöhemmin aloitin työt liitossa.

Tietenkin on ollut vähän outoa uudessa ympäristössä, uudella asuinpaikkakunnalla ja työpaikan

ahtaudessa. Onneksi kaikki työtoverini olivat tuttuja entuudestaan ja se oli miellyttävä kokemus. Nyt on koulutuksessa 4 uutta sosiaaliohjaajaa. He opiskelevat innolla, taivuttelevat käsiään viittomakielen koukeroihin ja tutustuvat moniin uusiin asioihin, joita he myöhemmin työssään tarvitsevat. He keräävät uusia tietoja ja taitoja, joilla myöhemmin voivat palvella työalueidensa kuuroja. Työpaikalleen he alkavat ilmestyä marraskuun lopulla. Aluksi heillä on voitettavaan monia vaikeuksia: on saatava asunto ja toimistotilat. On tutustuttava työkenttään ja kuuroihin. Tarvitaan kärsivällisyyttä puolin ja toisin, ettei alusta muodostu liian raskas. Mutta niin siinä tapahtuu kuin liikenteessä, että yhteispelillä se sujuu.

Terveisiä liiton toimistosta Liisan kadulta. Pian terveiset tulevatkin jo Maapallonkujalta.

Aune

Itä-Suomen sosiaaliohjaaja

Olen Irma Rönkkö, Kuopion uusi sosiaaliohjaaja. Työalueeni käsittää Kuopion läänin lisäksi Mikkelin- ja

Keski-Suomen läänin. Olen syntynyt Savonlinnassa 19.5.52. Kahta ensimmäistä elinvuottani lukuunottamatta perheemme on asunut Suonenjoella.

Koulutukseltani olen diakonissa. Olen opiskellut Pieksämäellä sisälähetysseuran diakoniaopistossa v. 1972—76, joten valmistuin viime keväänä.

Kuurojen työhön kiinnostumiseeni on vaikuttanut eniten opiskelujaksonei Ävikissä. Täällä opin viittomakielen alkeet sekä sain paljon uutta tietoutta kuuroudesta. Opiskelujaksonei jälkeen olen työskennellyt Ävikissä sairaanhoitajan sijaisena joulun, pääsiäisen sekä kesäloman aikana. Terveiseni ja kiitokseni teille kaikille Ävikiin!

Naapurimme pieni kuuro poika sekä kokemukseni kuurosta potilaasta sairaalassa olivat kannustavina tekijöinä viittomakielen opiskeluun ja sosiaaliohjaajan työhön hakeutumiseeni.

Olen aloittanut työni syyskuun alussa. Alkuaika on ollut opiskelulle kursseille osallistumista. Koulutukseen kuuluu viittomakielen opiskelu, eri alojen luentoja sekä opin-

KOULUTEATTERI — SKOLTEATER
esittää TV1:ssä näytelmän
PRINSESSA, JOKA EI OSANNUT PUHUA
PRINSESSAN SOM INTE KUNDE TALA

marraskuun 12 pñä klo 11.30
viittoma- ja ruotsinkielellä

marraskuun 16 pñä klo 12.20
viittoma- ja suomenkielellä

Seppo Mertanen

Valde Räisänen

tokäyntejä toimistoihin ja laitoksiin.

Työni Kuopiossa aloitan 22.11.76. Vastaanotto on maanantaisin klo 10—18, jolloin olen toimistossa, os. Lönnrotink 5 as. 1, 70500 Kuopio 50. Puh. 971-13 881.

Toivon avointa ja luottamuksellista yhteistyötä!

Lämpimin syysterveisin

Irma

Vaasan läänin sosiaaliohjaaja

Nimeni: Carita Jakobsson.

Ikä: 24 vuotta.

Syntymäpaikka: Vaasa.

Koulutus: Valmistuin lastenhoitajaksi vuonna 1971 ja sosionomiksi vuonna 1976.

Nykyinen osoite ja puh.numero: Kirkkopuistikko 29 A 31, 65100 Vaasa 10, puh. 13 775.

Vastaanotto: maanantaisin 10.00—18.00 ja tiistaisin 17.00—20.00.

Työ alkoi 22.11.76.

Tervetuloa!

Pohjois-Karjalan läänin sosiaaliohjaaja

Nimeni on Seppo Veli Mertanen ja synnyin tähän maailmaan 21 päivä elokuuta 1950 Kontiolahdessa. Kouluni aloitin Selkien kansakoulussa, tuolla Joensuun ja Ilomantsin välillä. Ylioppilaaksi kirjoitin Joensuun lyseosta 1969, jonka jälkeen opiskelu jatkui Tampereen Yliopiston yhteiskuntatieteellisessä tiedekunnassa, josta sitten minut kel-

puutettiin kuurojen sosiaaliohjaajaksi. Varsinaisen innostukseni tähän työhön olen ymmärtääkseni saanut siitä, että eräs lapsuuteni parhaista ystäväistäni on kuuro.

Tulen toimimaan Pohjois-Karjalan läänin alueella ja olen iloinen, jos voin saavuttaa siellä kaikkien kuurojen luottamuksen. Toimistoni sijaitsee Joensuussa, osoitteen ilmoitan myöhemmin, kunhan asunto-asia on kunnossa.

Parhaillaan opettelen kovasti Helsingissä viittomakieltä ja lisäopetusta siinä toivon saavani työssäni kaikilta. Varsinaisen työni aloitan joulukuun alussa.

Aikaisemman työkokemukseni olen hankkinut opintojeni ohessa sairaaloissa, vankilassa ja teollisuuden henkilöstöasioiden hoitajana.

Perheeseeni kuuluu Arja-vaimo ja vuoden ikäinen huliivi, nimeltään Petri.

Oulun läänin sosiaaliohjaaja

Valde Sakarias Räisänen, synt. 10.5. 1944 Reisjärvellä, kotipaikka 1967 alkaen Tampereella.

Koulutusta olen hankkinut ns. »pitkän linjan tietä» eri oppikouluissa, kansalaisopistoissa, ammattikoulussa, kansankorkeakoulussa, Tampereen Yliopistossa ja monilla sosiaalihuollon kursseilla eri puolilla Suomea. Aikaisemman työkokemukseni olen hankkinut puolustuslaitoksen, Tuberkuloosiliitto ry:n, Kriminaalihuoltoyhdistys ry:n, Invalidiliitto ry:n ja Jokioisten kunnan palveluksessa. Kaikkiaan so-

siaalihuoltotyötä olen tehnyt n. 6 vuoden ajan.

Kuurojen parissa en aikaisemmin ole työskennellyt, tosin olen heitä kyllä tavannut useissakin eri yhteyksissä. Käsitykseni mukaan kuurot ovat uskollista ja työteliästä kansalaisjoukkoa.

Kuurojen sosiaaliohjaajan työhön olen hakeutunut syystä, että olen aina halunnut auttaa yhteiskunnan heikompiosaisia, sairaita ja invalideja. Näissä tehtävissä olen myöskin pääasiallisen työkokemukseni hankkinut. Valintaani on myöskin vaikuttanut se, että pääsen jälleen takaisin synnyinseudulleni Pohjanmaalle. Muuttosuunnitelma on myöskin perheeni (vaimo ja 7-vuotias Marko-poika) taholta hyväksytty ja uskon, ettei asuinympäristön vaihdos tuo mukanaan suurempia sopeutumisvaikeuksia. Työalueekseni tulee koko Oulun lääni ja toimipaikakseni Oulun kaupunki, os. Sauvojentie 6 B 9, 90560 Oulu 56 22.11. 1976 alkaen.

Työskentelyni Kuurojen Liiton palveluksessa on alkanut 1.10. 1976 peruskoulutusjaksolla, joka on käsitellyt viittomakielen opiskelua, perehtymistä kuurojen kuntoutus- ja koulutustyötä tekevien järjestöjen ja laitosten uudistuneisiin menetelmiin ja apuvälineisiin. Opetukseen on kuulunut niinikään sosiaalilainsäädännön selvittelyä, nimenomaan invalidihuoltolakien osalta ym. ym. Koulutusjaksolla oli myöskin tilaisuus saada pientä tuntumaa sosiaaliohjaajan käytännön kentätyöstä 10 vuorokautta kestäneillä kuurojen sopeutumisvalmennuskursseilla Jalasjärvellä. Erityisen arvokasta on ollut tavata pitkäaikaisia kuurojentyöntekijöitä — »asiantuntijoita» —, joilta olemme saaneet pätevää ohjausta ja valmennusta tulevien tehtävien varalle. Peruskoulutusjakso kestää n. 3 kk ja sitä on tarkoitus jatkaa puuttuvan 1½ kk:n osalta sopivana ajankohtana ensi vuoden puolella.

Vihreänä kuurojentyöntekijänä odotukset työstä ovat hivenen jäsentymättömiä, mutta ehkä päällimmäisenä on ajatus, kuinka tulee toimeen kuurojen kanssa vajavaisella viittomakielen taidollaan.

Toivoisinkin tulevilta asiakkailtani kärsivällisyyttä, aikaa ja ymmärtämystä. Uskoisin ajan korjaavan puutteellisuudet kielitaidossa — ainakin siedettäväksi.

LARS KRUTH:

Kuurojenyhdistyksessä — ongelmiako?

(SDR-KONTAKT)

On olemassa ongelma joka on silloin tällöin tullut esiin yhdistyselämässämme. Se koskee kuulevia jäseniä ja heidän vaikutustaan yhdistyselämään. Joissakin yhdistyksissä kuulevat ovat vain kannattavia jäseniä, passiivisia. Toisissa yhdistyksissä ovat kaikki — sekä kuurot että kuulevat — aktiivisia jäseniä. Useimmiten siitä ei tule mitään vaikeuksia. Mutta joskus tulee jos kuurot tuntevat että he alkavat menettää vaikutuksensa omassa yhdistyksessään. Monet tulkit ovat aktiivisia jäseniä kuurojenyhdistyksissä. Meidän kuurojen mielestä se on luonnollista ja oikein. He hallitsevat usein viittomakielen yhtä hyvin kuin me itse. Joskus heitä valitaan johtokuntaan ja se toimii hyvin. Ehdotuksessa uuteen ruotsalaisen tulkijärjestön perustamiseksi mainitaan että tulkin pitää saada maksu kun he ovat mukana yhdistysten tilaisuuksissa. Se olisi hyvä. Ei tarvitsisi valita kuulevia johtokuntaan ellei haluta. Yhdistysten taloudellinen tilanne on siellä täällä tullut paremmaksi kun jäseniksi on tullut kuulevia jotka ovat olleet perillä siitä miten avustuksia ym. saadaan valtiolta ja kunnilta.

Keitä sitten on kuulevina jäseninä? Useilla heistä on yhteyksiä meihin kuuroihin joko tulkkeina tai kuurojen vanhempina. He voivat myös olla kuurojen lapsia tai sisaruksia jotka viihtyvät kuurojen parissa. Lähivuosina luulen olevan tulossa kuurojen lasten vanhempia lisää jäseniksi kuurojenyhdistyksiin ja minusta se on ilahduttavaa. Yhä useammat vanhemmat osaavat viittomakieltä joten kommunikointi ei tule olemaan vaikeata. Mutta meidän tulee olla rehellisiä kuulevia jäseniämme kohtaan ja puhua heille siitä miten me haluamme yhdistyksessämme olevan. Jos haluamme vain kuuroja johtokuntaan meidän tulee mainita siitä.

Viittomakielentaitoinen kuuleva, jolla on kokemusta yhteiskunnassa. Me voimme pyytää heitä mukaan vaikka kokouksiin kun haluamme neuvotella jostakin jossa luulemme heidän voivan auttaa meitä.

Mutta jäseninä meidän tulee oppia arvostamaan kuurojen omaa työtä johtokunnissa ja toimikunnissa. Unohdamme usein sen ja siksi ei olekaan kummallista että joistakin työ tuntuu epäkiittoliselta. Ajatella kaikkia niitä jotka ovat uhranneet aikaansa vuosi toisensa jälkeen kahvinkeittoon ja yhdistyshuoneiston viihtyvyyteen ja niitä jotka ovat uhranneet monia lomapäiviään tehdäkseen yhdistykselle lomamökejä. Näyttää että arvostatte kaik-

kea työtä, niin siitä tulee hauskeampaa ja sopu paremmaksi. Yhdistyksessä on kaikki työ yhtä tärkeää.

Tänään puhutaan paljon yhdistymisestä. Me kuurot elämme kuulevien yhteisössä jossa työskentelemme ja asumme. On hyvä jos omistaa viittomakielentaitoisia kuulevia. Että sujuisi hyvin myös meidän täytyy osoittaa ymmärtämystä kanssakäymisessä. Kuuleville jotka ovat oppineet viittottua ruotsia tuottaa vaikeuksia ymmärtää elekieltä eli varsinaista viittomakieltä. Meidän tulee osoittaa kärsivällisyyttä, sillä ajan kuluessa useat oppivat ymmärtämään sitäkin. Kuulevien täytyy saada myös tietää että kuurojen yhdistystyö on enemmän kuin 100 vuotta vanhaa, sillä on perinteitä joita on vaikea muuttaa. — Meidän tulee myös ajatella että siitä on vastalle kymmenen vuotta kun viittomakielen vastustaminen alkoi loppua. Sopeutuminen uusiin ajatuksiin vie aikansa ja se koskee sekä kuuroja että kuulevia. Jos syntyy ongelmia on parempi että niistä puhutaan avoimesti yhdistystilaisuuksissa. Jos keskustelu muodostuu liian särmikkääksi voidaan pyytää SDR:ltä joku tulemaan mukaan sellaiseen tilaisuuteen, että ongelmat voidaan avoimesti selvittää.

Suom. Kaija Westerholm

Leena Lettipää:

Vähän viittomakielestä minäkin

Oli tullut syyskuun numeroon kirje ihan valtameren takaa, jossa keuhuttiin viittomakieltä. Hyvä kieli se onkin, en tahdo kieltää, mutta amerikkalaisen ystävän kokemukset olivat paljon valoisammat kuin omani.

Olen minäkin erinäisiä tunteja istunut pulpetissa viittomassa. On ollut kuuroa ja kuulevaa opettajaa. Ja kaipa minä olen jotakin oppinutkin. Ainakin läksyni olen osannut

niin, ettei vielä ole tarvinnut nurkassa seistä. Osaan viittoa kirjaimia, numeroita, sanoja. Opettajan antamissa lauseissa ei ole ollut suurempia vaikeuksia. Tulkaa vaikka katsomaan! Hyvin menee: »Tahdotisin 100 gr makkaraa, 3 l maitoa ja paketin kahvia», eikä sormi mene suuhun silloinkaan kun pitää viittoa: »Veljelläni on talo maalla.»

Missä sitten on vika? Minussa itsessäni tietenkin. Olen tällainen su-

pisuomalainen puupötkkelö. Emme-hän me koskaan käytä käsiämme muuta kuin pään raapimiseen. Italialaiset tai espanjalaiset ovat toista maata. Kun minä raukka joudun vastatusten kuuron kanssa, saan ramppikuumeen kuin konsanaan suuri diiva teatterissa. Yritän sitten hermostuksissani saada jotakin selvää ja samalla miettiä vastausta. Nyt ei ole tukena opettajan sanalappuja, nyt pitää selviytyä omin avuin. Ja arvatkaa kuinka siinä käy: En osaa enää yhtään viittomaa ja hädin tuskin muistan rakasta äidinkieltänikään — suomea. Minusta siis tulee sananmukaisesti mykkä. — Kuka tietää, mikä auttaisi?

Leiri tuntemattomassa ja viehättävässä Lapissa

Ylös Lappiin teki mieleni mennä luonnon kauneutta ihailemaan. Lapin kamaralla en ikinäni ole astellut, paitsi kerran Kuusamossa eläkeläisten leirillä. Varsinainen Lappi oli vielä näkemättä ja siihen tuli tilaisuus Kuurojen Liiton järjestäessä eläkeläisten leirin Posiossa 18.—24.7. Ilmoittauduin ja minut myös hyväksyttiin leirille.

Lauantaina 17.7. alkoi reissu yhdessä Kallen ja Akun kanssa, saman kerhon jäsenkaveria olimme Lounais-Suomen merenrantamailta. Salosta matkasimme ensin Helsinkiin ja sieltä sähköveturin vetämällä junalla pohjoista kohti. Ohi kiitäessä ikkunasta katseltiin jo aikaisemmin nähtyjä Hämeenlinnan, Toijalan, Tampereen, Parkanon ja Seinäjoen maisemia. Hämeenlinnan jälkeen alkoi vettä ripsuttaa. Seinäjoella sähköveturi vaihdettiin dieselveturiin ja matka jatkui yön hämärtyessä. Vauvimme unenhorrokseen, välillä nähtiin ensi kertaa Oulua asemanseutuineen, samoin Kemiä suurine tehtaineen. Rovaniemeä lähestyessä yhteen menoon jatkunut sade lakkausi hetkeksi. Klo 7.48 olimme Rovaniemen asemalla ja siis Lapin kamaralla. Asemalla muutaman tunnin ollessamme katselimme aseman-

seudun uudennäköistä etukaupunkia ja samalla viliseviä, etelästä ja pohjoisesta saapuneista junista tulvivia erilaisia kansallispukuisia matkalaisia ja havaittiin, että Rovaniemellä on suuret kirkolliset laulujuhlat.

Siirryimme autoasemalle, josta saimme tietää, että linja-automme lähtisi puolentoistatunnin kuluttua. Siinä aikaa kuluttaessamme piipahdi luoksemme muuan tuntematon mies, joka selitti olevansa kuuro ja pyrkivänsä samalle leirille kuin mekin. Taas alkaneessa sateessa Posioon tarkoitettu linja-auto tuli laiturille ja me juoksimme autoon, joka sitten aikataulunsa mukaan lähti pyörimään kaupungin läpi. Suorakaiteista ja kiemuraista metsätietä pitkin kulki linjuri. Oikealla Lapin kamaralla ollen saimme tällä pitkällä matkalla silmänruokaa, ohi suurten metsien, harvaan asuttujen seutujen, isoja ja pieniä maataloja, huvilaitakin, järviä, laaksoja, kaukaa häämöttäviä tuntureita, kaikkien tähän ei voi verratakaan Etelä-Suomen näkymiä.

Lopuksi päädyimme Posiossa eräaseen kylään, jossa astuimme autosta erään huoltoaseman kohdalla. Hetken viittoiltuamme tuli luoksemme eräs reippaantuntuinen

neiton, joka kysyi olimmeko matkalla leirille. Vastauksemme saatuaan hän esitteli itsensä vastaanottajaksi, Lapin läänin sosiaaliohjaaja Marketta Silvolaksi. Hänen autollaan lähdimme taittamaan loppumatkalla. Matkaa oli 18 km ja jälleen oli taasen katseltavana laajaa metsä-, kangas-, neva- ja vaaramaisemia ja mahtava järvijoki, jota korkeat rantatöyrät reunustivat. Klo 18 pysähdyimme leiripaikan päärakenuksen eteen.

Menimme sisään puista porraskäytävää myöten aulaan, missä takit lensivät naulaan ja sen jälkeen meidät johdatettiin alas ruokasaliin räätäiläispuvillista syömään. Tämän jälkeen mentiin yläkertaan, jossa kukin etsi itselleen makuupaikan. Tästä alkoi myös tutustuminen, meitä oli yhteensä 21, joista me kolme olimme perä-etelästä tulleita, muut uuskasvoisia lappilaisia.

Muutaman tunnin päästä kokoonnuimme iltapalalle, jonka yhteydessä leirimme avattiin. Esittäytyimme jokainen kertoi nimensä ja kotipaikkansa. Lopuksi Silvola selosti seuraavan päivän ohjelmaa.

Maanantaina aamuherätys ja heti ulos pihamaailmaan kokemaan uutta Lapin aamua — raikasta aamua — näkyvillä vain pelkkää erämaan-seutua — tuolla alhaalla järven tynni pinta — päärakenuksen toisella puolen honkainen saunarakennus — puiden läpi häämöttää muita tupia — laaja pihakenttä kuivaperäistä kangasmaata — mäntymetsää, missä töröttää lukemattomia kuivia honkia eli kelopuita. Mahtavaa ja rauhallista erämaata kaukana ihmisten asumuksista. Tämän Lapiosalmi-nimisen eräleirikeskuksen omistaa säätiö, jonka jäseninä ovat Suomen Lähetysseura, Oulun hiippakunnan tuomiokapituli ja Posion seurakunta.

Klo 8 alkoi kahvihetki ja samalla ilmestyi paikalle ilonaamainen Esko rouvineen, poikkesi tervehtimään meitä leiriläisiä matkallaan mökillen Posioon. Turusta saakka oli Esko autollaan tullut.

Esko toi terveisiä Islannista missä oli ollut pohjoismaainen nuorisoleiri. Hänellä oli paljon kerrottavaa, matkasta, tapahtumista ja Islannin luonnosta. Hilpeästi ja pirteästi hän kertoi matkaväsymyksestä huolimatta. Hän joutui kuitenkin keskeyttämään kuvauksensa,

koska perhe oli vietävä kesämökille 30 km:n päähän.

Tästä sitten ulos lippua nostamaan ja sen jälkeen jumppasimme keveästi Silvolan opastuksella.

Siinä sitten joukkoomme tuli vakavaimmeinen ja rauhaista Väisälä, entinen liiton toiminnanjohtaja Helsingistä kolmanneksi leirin vetäjäksi.

Päivä kului ulkoiluun, aterioiden ja kahvihetkien merkeissä. Iltapäivällä Väisälä piti esitelmän tupakasta — taisteluun myrkyllistä tupakanpolttoa vastaan. Ilta kului seurustelun merkeissä.

Seuraavina leiripäivinä toistui päiväohjelma samanlaisena kuin ensimmäisenä, mutta poikkeamia ohjelmassa kyllä oli.

Näistä oli hauskimpia autoretki, jonka saimme tehdä Kuusamoon Väisälän toimesta, Auta vammaisista-yhdistyksen varoilla.

Retkemme suuntana oli Lapiosalmi — Posio — Pentikin keramiikka-tehdas — Kuusamo — Rukatunturi — Kuusamon kirkko — Kitkajärven ranta, missä töröttölee nätti matala mökkihuvi, Eskon mökki — sitten takaisin Lapiosalmelle.

Pentikin keramiikkatehtaassa oli paljon erikoisia keramiikkaesineitä, joita viedään ulkomaillekin. Rukatunturilla pujaudimme hotellin kahvilaan sammuttamaan janoamme kahvilla ja juomilla. Kuusamon v. 1953 valmistunut kirkko seisoi rehevän metsämaan ympäröimänä. Vanha Kuusamon kirkko oli jäänyt rajan taakse. Menimme sisään kirkkoon — kirkkoherra saarnasi ja lausui virsiä, jotka Silvola tulkitsti meillemme, tämän jälkeen kirkkoherra kertoi meille kirkkonsa historiaa.

Eskon tuvassa Sänkiniemessä — iloinen tumma rouva — otti meidät iloisesti vastaan, samoin Eskokin. Saimme nauttia hyvää kahvia, katsella mahtavaa korpijärveä, missä Esko isänsä ja veljensä kanssa koki nuottaa. Saalis oli siksi vähäinen ettei siitä riittänyt meille paistettavaksi ja syötäväksi, niinkuin Esko oli luvannut. Illan tullessa oli meidän aika lähteä, kiitellen hyvästelimme Sänkiniemeskää ja otimme Eskon mukaan. Leirin johtajana hänen oli pakko jättää perheensä oman onnensa nojaan muutamaksi päiväksi.

Valtatiellä linjuri oli odotellut kärsivällisesti, saatuaamme kaikki sisään linjurimme ryhtyi raivokkaasti pyörähtelemään »kotia» kohti,

jota lähestyessä vettä rupeesi kovasti ripottelemaan. Perille Lapiosalmelle saavuttuamme kömmimme kii-reesti rappusia alas sisään myöhäistä päivällistä syömään. Väisälän pitämän iltahartaushetken jälkeen vielä ulos märkää lippua laskemaan.

Torstaina teimme kävelyretken järvenrannalta kapeaa lankkutietä pitkin pienoiselle saarelle, jollaisia oli monta vierekkäin — käveltiin rennosti ja ihailtiin mahtavaa korpikauneutta, rauhallista luontoa, jollaista ylistän sydämestäni.

Lainaan kirjailija Reino Rinnettä. »Mahtavan omalaatuisella Korsumalle on vaikea löytää vastinetta muualta. Riisitunturi ja muutkin Posion tunturit kohoavat monien metsä-Lapin versoille, mutta uljas Kitkajärvi on kauneutta kaipaavalle silmälle suurenmoinen».

Perjantaina, viimeisenä leiripäivänä, päiväohjelma sujui vakiintuneeseen tapaan. Päivän ehtooseen kalistuesssa saunottiin ja uitiin kirkasvetisessä järvestä. Sen jälkeen kokoonnuimme ruokasaliin viimeistä kahvi- ja seurusteluiltaa viettämään. Jokaiselle leiriläiselle jaettiin arpa, numero 1 osui Marialle minkä perusteella hänen olkapäältäään vyötärölle kiedottiin kreppinauha, jossa luki »Miss Lapiosalmi -76», päähän apiloista tehty kruunu ja käteen kimppu piharuusuja. 1. prinsessaksi joutui hoikka, nätti ja iloinen 70-vuotias kouluakäymätön Jaska, kuulemma taitava nikkari, maa- ja kalamies Eskon kotinaapurissa Posiossa. Toiseksi prinsessaksi arpa valitsi 78-vuotiaan Hannan. Voittajakolmikosta otettiin kuva. Lopuksi pidettiin hartaushetki Silvolan ja Väisälän johdolla.

Näin päättyi leirimme Lapiosalmella, Posiossa, joka ei ole verrattavissa muihin leireihin, joissa kuudesti aikaisemmin olen ollut mukana. — Posio, salaperäinen, tuntematon ja viehättävä pakopaikka maailman hälyyn kyllästyneelle — sanotaan.

Lauantaina aamulla lähdin ensimmäisenä pois Lapiosalmesta kotimatalle etelään.

Tyytyväisenä ja kiittolisena

Ikäfilikka 82

»SAVELIÄ SILMIN JA KORVIN»

esitetään TV:n kakkosohjelmassa 20.11.76 klo 21.30.

Seurakuntakurssit Päiväkummussa

Längelmäessä 19.—22.7.

Kaikki ne kuurot, jotka itse olivat henkilökohtaisesti mukana näillä seurakuntakursseilla heinäkuussa, muistavat varmaan kurssin ohjelman, jokaisen tapaamansa henkilön, tapahtumat ja Längelmäen kauniin kesäisen luonnon.

Majoituimme vanhaan pappilaan ja osaksi uuteen piharakennukseen tässä Suomen Lähetysseuran kurssikeskuksessa.

Kurssin ohjelma oli tiivis ja rikkasältöinen virkistäen hengellistä elämää. Puhujina olivat pastorit Lauri Aaltonen, Eino Savisaari, Pekka Palosaari, lehtori Eeva Ylönen, sosiaaliohjaaja Marjatta Jaakkola, ja kuurojensisar Aune Ihalainen. Myöhemmin opistolle saapui opettaja Anni Kauppinen yhdessä Nabai-poikansa kanssa. Opettaja Kauppinen kertoi Kerenin kuulumisia ja näytti diakuvia.

Opistolla vieraili myös rovasti Veikko Teinilä Suomen Lähetysseurasta, kertoen mielenkiintoisia asioita monista kaukaisista maista, joissa hän on ollut lähetystyössä Suomen Lähetysseuran lähettinä. On suuri ja hyvä asia saada olla Jumalan lähettinä viemässä sanan valoa pimeään maailmaan.

Eräänä päivänä teimme retken eräaseen 200 vuotta vanhaan maataloon, joka nyt on museona. Siellä tulvahti vastaan entisaikojen jo ajat sitten rajan taakse siirtyneiden taattojen ja mummojen tervehdys. Heidän jättämänsä työn jälki näkyi — polku tähän vanhaan rakennukseen oli kivinen ja jylhä kiemurrellen halki suurten metsien.

Ilma oli puhdas ja aurinkoisen lämmän melkein koko kurssiajan, joskin välillä maa sai virkistävän sateen, joka elähdytti kesäisen luonnon uuteen elämään. Samoin meidän sydämeemme vuoti virkistävä elämän vesi herättäen uupuneen sydämemme uuteen elämään ja uuteen uskoon sekä toivoon elämään Jeesuksen yhteydessä. Tätä sisäistä herättävää elämää me jokainen tarvitsemme jaksaksemme taivaltaa jäljellä olevaa elämän matkaa perille asti taivaallisen isämme maahan.

Tärkeintä elämässä ei ole ajallisen hyvinvointi, vaan se, että löy-

Leiriläisille maistui retkinuotiolla grillattu makkara.

Lastuja kaukaa ja läheltä

Vuosi on vierähtänyt siitä kun Raija ystävämme häipyi perheineen kaukomaille. Länsi-Intiasta St. Lucian saarelta on silloin tällöin postiluukustani tipahtanut sievin lintuaiheisin postimerkein varustettuja kirjeitä. Raija ei näköjään istu kädet ristissä odottaen kotimaahan paluuta. Hänellä on kosolti erilaisia tehtäviä, väliin jopa kiireitäkin. Hän nimittäin opettaa mustia kuuroja lapsia. Kuurojen koulu toimii St. Lucialla vapaaehtoisin voimin ja vapaaehtoisuusperiaatteella. Hän perehtyy myös erilaisiin opetusmenetelmiin. Järkevästi Raija aikansa käyttää. Vaikka hänellä on siellä kansainvälisessä ilmapiirissä aina uusia ja mielenkiintoisia elämyksiä, kaipaa hän silti kotimaahan tuttuihin ympyröihin. Pianhan vierähtää toinenkin vuosi, jolloin saamme lausua Raijan avosylin tervetulleeksi jälleen joukkoomme.

Suomalaiset ystävät Kanadasta

Kuopion takana lomailivat kesällä Toivo ja Maija Oksman. He ajelivat komealla Amerikan raudalla, tosin Kuopiosta vuokraamallaan, sinne tänne sukulaisiaan ja ystäviään tervehtimässä. Pistäytyvätpä he yllättäen Malminharjullakin, jossa silloin oli eläkeläisten leiri pyörimässä Ekin ja Ar'in vetäminä. »Aiotko vastaisuudessa muuttaa takaisin Suomeen», kysyin Toivolta. »Ei, hauskaa on joskus käydä Suomessa, mutta koti on Kanadassa, johon olen juurtunut», hän vastasi. Toivo on näet syntynyt Kanadassa, mutta kasvanut ja käynyt koulua Kuopiossa. 17 vuotta sitten muutti hän perheineen rapakon taakse »kultaa vuolemaan». Sen tuloksina heillä on Toronton liepeillä omakotitalo ja kolme autoa sekä 160 km:n päässä

dämme Jumalan ja eläisimme elämämme hänen lapsinaan.

Väliaikoina olimme opiston laajalla pihamaalla ja juttelimme kaikenlaisista asioista sekä saunoimme ja uimme järvestä. Tämä kurssikaikaa säilyy varmaan jokaisen mielessä koko elämän läpi. Toivottavasti iäisyyskylvä saa sieluissa kypsyä.

Esteri Koskinen

Torontosta kesähuvila. Lapsia on siunaantunut peräti kuusi kappaletta, joista on 4 Kanadassa syntynyt. Me Kanadan kävijät muistamme Toivon ja Maijan vieraanvaraisen kodin, jossa meitä kestittiin kuin piispaa pappilassa.

Rean synttärit

Kun Rea täytti pyöreitä vuosia järjestivät Helsingin kyhdistys ja Naiskerho juhlan Rean kunniaksi. Yhdistyksen salissa seisoi kahvipöytä koreana. Kukkia ja lahjoja tulvi eri järjestöiltä ja yksityisiltä. Avikin, Kuurojen liiton, yhdistyksen, Naiskerhon ym. puolesta oli lähetystöjä Reaa onnittelemassa. Puheita pidettiin. Kauppisliisan johdolla laulettiin Realle »Sä kasvoit kukka kaunoinen...». Kiitospuheessaan päivänsankari kertoi syntyneensä Liisankatu 16:ssa ja asuneensa vanhempiensa kanssa Liisankadun eritaloissa. Jatkuvasti hän käy Liisankadulla milloin liitossa ja milloin taasen yhdistyksellä. Toivomme »Liisankadun kasvatille» voimia ja terveyttä jaksakseen edelleenkin käydä aatteellisilla poluillaan Liisankadulla.

Kettu ampui »sukulaisensa»

Malminharjun rantamaisemien koristuksina tepasteli pitkin kesää pari pulskaa vitivalkoista hanhea, joita isäntäväki Kettu syötti ja heli. Eräänä kauniina kesäpäivänä hii-viskeli väijyen viekas laiha kettu mielessään maukkaat hanhet. Se häytettiin sinne missä »pippuri kasvaa». Mutta jonakin päivänä ilmestyi taasen sama nälkäinen repo Malminharjun maisemiin tavoitteenaan hanhet. Silloin sieppasi isäntä Kettu pyssyn kainaloonsa ja ampua pamautti »serkkunsa» hengiltä. Niin kerrottiin. Tätä kirjoittaessa ovat hanhi-ystävämmekin autuilla rantamaisemilla.

Ulkolaisia kuuroja Hesassa

Menneenä kesänä on Helsingin Kuurojen yhdistyksellä vierailut lukuisia ulkolaisia kuuroja monesta maasta. Viimeksi kesän lopulla työnty yhdistykseen 34 amerikkalaista kuuroa, jotka Euroopan kieroksellaan tulivat Neuvostoliitosta ja jatkoivat matkaansa Saksaan, josta sitten suureen kotimaahansa. Näin kuultuna naputtelin tälle paltalle.

Ar

Sylvian kuvastimesta

Kirjoita, Sylvia ystäväni Kuurojen Lehteen juttuasi, kyllä niitä on kaivattu! Näin kirjoitti Raija sieltä Castriesista. Tämä toinen kerta. Samoin ajattelevat Aura ja Kaisu. Miksei Sylvia kirjoita, niitä ei näy enää tulevan. Todennäköisesti olen pitänyt taukoa. Mistäpä nyt alkaisiin? Ei kolmatta kertaa enää samaa sanaa. Parempi on aloittaa nyt, kunnes keksin paloja sieltä, täältä.

Kuntoliikunta:

Palasin äsken kuntolenkiltäni, sen teen aina mökilleni. Ilma sattui olemaan kaunis ja kuulas niinkuin syksyinen ilma tavallisesti on. Se nosti mielikuvitukseni vallalle, ruumiini ja aivotkin saivat lisää verta, kehoni tuntui hyvältä ja kevyeltä. Kuntoliikunta on terveellistä, se on nykyään tullut muotiin, mutta sitä kuitenkin on harjoitettu jo aikoja sitten. Kuntoliikuntani on Viipurin perinteitäni, se on tyttövuosieni systeemi, jota olen avioliittoni aikana kuin nykyäänkin harrastanut, sen kultaisia ohjeita olen uskollisesti noudattanut.

Täkaläiset kuurot eivät näy olevat liikuntaharrastajia, he ottavat elämän erilaisena. Joskus on hyvä olla poissa kaupungin hälyistä, on maastoa, missä on syksyn värikästä ruskaa, siihen saakka, kunnes talvi saavuttaa. Syksyisessä ilmassa on puhdasta raikkautta, mitä ei tehdasmaisen kaupunki anna.

Kirjoista:

Kirjoitanpa »Madame de Pompadourista — rakkauden papittaresta».

Moni kuuro ehkä ajattelee ja kysyy, kuka on Madame de Pompadour?

Madame de Pompadourin nimi esiintyy Ursula Pohjolan-Pirhosen historiallisessa romaanissa, jossa Ursula kertoo ajoista ja tapahtumista, mitä ei meille kouluvuosina ole ehditty opettaa. Historia auttaa meitä kuurojakin etsimään totuutta. On paljonkin tietoa kirjojen sivuilla, joita ei muualta saa. Kirja on ystävä, joka antaa paljon näköalaa menneisiin aikakausiin kuin loisteliisiin seurapiireihin rakkausseik-

kailuineen, juonitteluineen ynnä muine aiheineen.

Madame de Pompadour oli Ranskan Versaillesin valtiatar Ranskan kuninkaan Ludvig XV:n rakastettu ja uskollinen ystävä, joka 20 vuoden ajan oli Ludvigin tuki ja turva, nainen, jonka läheltä hän löysi aina rauhan.

Madame de Pompadourin oikea nimi oli sitä ennen Jeannette Poisson, kunnes hän avioitui Charles Cuillaumen kanssa, hänen nimensä oli siihen saakka, kunnes hän tapasi Ludvig-kuninkaan, Jeannette de Edioles. Tämä avioliitto ei ollut onnellinen, sen oli järjestänyt Jeannetten eno. Jeannetten suurin rakkaus oli kuitenkin Ludvig XV, josta hän oli haaveillut jo lapsena ja toivonut tapaavansa joskus. Jeannetten kohtaloksi tuli sitten olla kuninkaan rakastettu ja uskollinen ystävä. Ludvigissa oli Bourbonnien levotonta verta. Jeannette sai nimen markiisitilan mukaan Pompadour. Jeannettella oli vaalean ruskeat hiukset, vihertävät silmät, sirot kädet ja hoikka vartalo.

Hän on tänä päivänäkin maailmankuulu ja mystillinen nainen, josta kirja kertoo. Loppuosa on vaikuttava; Jeannette sairastuu ja kuolee. Ja kuningas Ludvig jää yksin, suree Jeannettea. Oli kevät v. 1764, jolloin kuningas Ludvig vei sairaan Jeanneten Versaillesin puistoon sillä uskolla, että Jeannette voisi siellä toipua, mutta hän kumminkin kuoli. Häntä ei saanut haudata Versaillesin puistoon, eikä kuningas saanut olla läsnä Jeanneten hautajaisissa mutta hän kuitenkin näki salaa Jeanneten viimeisen lähdön. Hovietiketti oli sen ajan mukainen, kukaan ei tiennyt, että taaska oli kuninkaalle painava ja raskas, kun hänen kaksikymmenvuotinen elämäntoverinsa ja uskollinen ystävänsä poistui. —

Jeannette makaa Pariisissa kapusiiniluostarin hautaholvissa pien-
nen tyttärensä Aleksanderin vierellä.

Kirjoista, etenkin historiallisista saa aina enemmän tietoa matkustessaan ulkomaille ja nähdessä jonkun kiinnostavan kohteen. Elämä on kulkenut sellaisena omalla kohdallaan menneisyydessä — mutta kohde pysyy aina, on pysynytkin nykypäivään asti. Nainen, se on joka miestä hallitsee, joka voi olla jollekin tuki, turva.

Sylvia.

Kuurojen Liiton uusi toimistohuoneisto Espoossa tulee sijaitsemaan tässä rakennuksessa vasemmassa siivessä toisessa kerroksessa. Muuttamaan liitto pääsee tammikuussa. Uusi osoite on: Maapallonkuja 1, 02210 Espoo 21.

Sävelradio soi Kuurojen Liitolle

Yleisradion yhteydessä toimiva Sävellahja, joka kerää varoja erilaisiin Sävellahjan johtokunnan hyväksymiin tarkoituksiin, soi 15.11. 1976—15.1. 1977 välisenä aikana Kuurojen Liiton hyväksi. Liitto anoi sävellahjan varoja käytettäväksi seuraaviin tarkoituksiin:

1. alle kouluikäisten kuulovammaisten lasten kielen kehittämisessä tarvittavan opetusmateriaalin valmistamiseen,
2. Viittomakielen kuvasanakirjan 2. painosta varten,
3. kuvanauhuri- hankkimiseksi kuurojenyhdistyksiin käytettäväksi kuntoutus-, opetus-, tiedonvälitys- ym. toiminnassa ja viittomakielen opetuksessa.

Nämä kolme kohtaa tähtäävät samaan tavoitteeseen: kuurojen kommunikaatiomahdollisuuksien parantamiseen. Kampanja on myös tärkeää tiedottamista suurelle yleisölle. Kampanjan onnistuminen edellyttää kuurojen ja heidän ystävien aktiivista osanottoa kampanjaan ja siitä tiedottamiseen. Kuurojen lehden lukijat, kuurojen yhdistysten jäsenet — tiedottakaa kampanjasta kuuroille, kuurojen omaisille, kuurojen parissa työskenteleville, ystäville, naapureille, työtovereille... Osallistukaa myös kampanjaan tervehdyksin ja haastein — samoin kuurojenyhdistykset voivat osallistua kampanjaan haastamalla

muut paikalliset yhdistykset mukaan.

Postitoimipaikoista saa valmiiksi painettuja tilillepanokortteja sävellahjaa varten. Korttiin lisätään lähettäjän nimi, osoite ja rahausuma, joka halutaan lahjoittaa sekä tervehdys ja haaste. Haaste voi olla esim. tällainen:

- Haastan kaikki kuulevat sukulaiseni mukaan Sävellahjaan 10 markalla Kuurojen Liiton hyväksi.
- Haastan kaikki opettajat ja hoitajat Oulun (Jyväskylän, Mikkelin, Porvoon) kuurojenkoulusta mukaan Sävellahjaan.
- Haastan kuurojenpappi (nimi) mukaan Sävellahjaan Viittomakielen kuvasanakirjan hinnalla.

Tervehdysmalleja:

- Lähetään sydämelliset onnittelet 50-vuotispäivän johdosta siskolleni Tampereelle, tule mukaan Sävellahjaan kukkakimpun hinnalla.
- Terveiset lapsilleni Matille Oulussa ja Maijalle Turussa, tulkaa mukaan Sävellahjaan.

Jokainen voi keksiä lisää haasteita ja tervehdyksiä — kenet tahnassa voi haastaa mukaan, voit lähettää terveisiä ystävillesi ja omillesi.

KAIKKI MUKAAN SÄVELLAHJA-KAMPANJAAN!

MERKKIPÄIVIÄ

90 VUOTTA

Anna Kuutti joulukuun 12 päivänä Sammaljoella.

85 VUOTTA

Simo Paavilainen marraskuun 21 päivänä Juvalla.

80 VUOTTA

Sandra Paksujalka marraskuun 15 päivänä Jyväskylässä.

Elviira Hoffman joulukuun 14 päivänä Tampereella.

70 VUOTTA

Onni Karvonen joulukuun 18 päivänä Kotkassa.

50 VUOTTA

Helvi Ahlskog joulukuun 1 päivänä Vaasassa.

Oiva Tähtinen joulukuun 3 päivänä Porlammilla.

MAANVILJELIJÄ JUHO KAUPPISEN MUISTOTILAISUUS

Saattojoukko, joka kokoontui saattamaan maanviljelijä Juho Kauppisen maallista tomumajaa oli huomattavan suuri Lapinlahdella. Ajatuksissamme oli vainajan pitkä arvokas työsarka yhteiskunnan palveluksessa. Hänen sydäntään lähinnä olivat olleet lähiomaiset ja erikseen tytär Anni, Kerenin kuurojen koulun opettaja ja Nabai, Annin kasvattipoika.

Annin ja Nabain saattaessa kaulaan kukkakimpun isän arkulle Nabai viittoi »Jeesus siunaa äidin isää».

Muistotilaisuudessa hautauksen jälkeen oli mukana kolme kuuroa, Nabai, Hilja Pehkonen ja minä. Tutustuminen Nabain kanssa tapahtui välittömästi. Hän oli erittäin hiljainen ja uskossa kasvatettu sekä älykäs, hänestä saattaa tulla mikä tahansa tulevaisuudessa.

Ylä-Savon Kuurot r.y. kunnioitti Juho Kauppisen muistoa lähettämällä rahalahjoituksen Kerenin koulun hyväksi Lapinlahdelle avatun tilin kautta.

Aune Kauhanen

MEIDÄN PIIRI

Heipä hei piiriläiset. Tällä kertaa olen saanut paksun pinkan kirjoitettua Jyväskylältä. Opettaja Tyyne Nikkilän oppilaat ovat oikein urakalla kirjoittaneet kuulumisiaan. Kiitos. Osa kirjeistä oli kovin keuhkoihin, mutta ne säästän ensi kesään. Niitä on sitten hauska lukea, kun olette itsekin unohtaneet, mitä kirjoititte. Syksytunnelmat sopivat paremmin marraskuuhun.

Talvitunnelmia ja joulumuistoja odottelen osoitteessa Eeva-Leena, Maauunintie 21 B 14, 01450 Vantaa 45.

SYKSYLLÄ

kirjoittanut Ari Karkulehto

Syksyllä on tapahtunut paljon erilaisia asioita. Syksyllä äiti keräsi perunoita ja marjoja. Syksyllä lehdet alkavat tippua puusta ja kukat kuolevat ja muuttuvat mullaksi.

Viikonloppuna lähdin minä kotiin. Kotona minä pelaan jalkapalloa tai heittelen tikkaa. Lauantaiaamuna lähdin ajelemaan kilpaa polkupyörällä. Minä voitin jappipyörällä ajon metsissä. Olin törmätä yhteen siellä synkällä metsäpolulla. Polulla on kuoppaisia kaarteita ja mäkikiä. Vihannin urheilukentällä juoksin ja hyppäsin korkeushyppyä. Pääsin sataviisitoista. Sisko asuu Vihannin keskustassa ja omistaa matkahuollon ja E-huollon. Minä tulinkin takaisin kouluun.

Lehdet tippuvat jokapäivä. Puolukan keruu-aika on syksyllä. Minä olen kävellyt metsässä. Siellä näin paljon ihmisiä keräämässä puolukkaa. Puolukat ovat hyviä, mutta ei pahoja. Minä olen käynyt Laajavuoren pujottelu- ja hyppymäellä. Syyskuun aikana on pakkas ja aamusumu. Aamusumulla ei näe edes 50 metriä eteen.

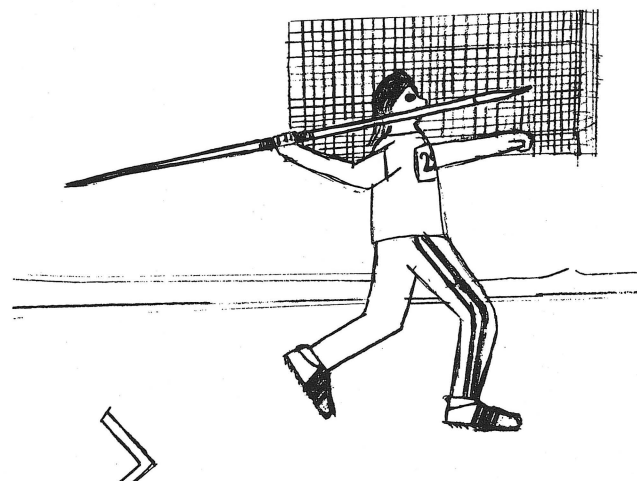
Minä olin sokeainkoulun hammaslääkärissä. Minulla ei ole yhtään reikiä. Olin uimassa sokeainkoulussa. Uimahalli on hyvä. Minä osaan uida syvällä ilman uimarengasta.

Kun olin ihan pikkuihin tyttö, asuin Jyväskylässä. Laajavuori oli synkkää korpea. Hyppymäkeä ei ollut, eikä niitä isoja kivitaloja-kaan, joita sinne on nyt kohonnut vieriviereen. Keväisin me kävimme poimimassa Laajavuoresta rentukuita. Vieläköhän niitä löytää sieltä?

TURUN KILPAILU

kirjoittanut Esa Tikkanen

Syyskuun 11 ja 12 päivänä oli Turun Kuurojen ammattikoulussa urheilukilpailut. Minä olin mukana kilpailussa. Jyväskylän oppilaita oli neljätoista ja kaksi aikuista. Minä olin kilpailussa ja sain palkintoja. Minä sain kultaa 100 m juoksussa ja hopeaa keuhkoihin, kuulassa ja 4 x 100 m viestissä. Pauli ja minä olimme nukkumassa ammattikoulussa. Siellä oli hyvä nukkua. Me olimme siellä kaksi yötä nukkumassa. Ammattikoulussa oli paljon oppilaita. Mikkelistä oli oppilaita seitsemän, Oulusta oli kaksi tyttöä ja yksi poika. Minä kävin Turun Kuurojen yhdistyksen talolla. Se on hyvä talo.

Kerhojen ja oppilaskuntain välisen toimintakilpailun väliaikatiekote

	jäseniä	pisteitä
Pori	17	42,30
Pohj.-Karjala	7	32,69
Lappeenranta	9	22,28
Helsinki	107	10,84
Jyväskylän Kuulovik. koulu	12	8,89
Seinäjoen kuulovik. koulun oppilask.	15	8,27
Seinäjoen Kuurojen Nuortenkerho	22	6,69
Turun Kuulovammaisten amm.koulun oppilaskunnan harrasteryhm.	20	4,70
Tampereen Kuurojen Nuortenkerho	72	0,30

Joutsenossa 14.10. 1976

Sihteeri

Taitaa olla Esa itse heittämässä keuhkoihin. Tyylistä näkee, että tulee pitkä heitto. Kukapa tietää, vaikka vielä kuulisimme hänestä.

VIIKONLOPPU KOTONA

kirjoittanut Anne Lepistö

Minä olin Pieksämäellä. Minä olin yksin kävelemässä. Ari ja minä aioimme soutaa. Minä söin paljon omenia. Minä heitin tikkaa. Minun veli oli jo uimassa. Oli vähän kylmä järvenpäässä. Mummo meni saunaan. Minä en halunnut saunaan. Minä katsoin suomalaista elokuvaa televisiosta. Minä kudoisin myssyä. Menin nukkumaan myöhemmin.

Aamulla nousin aikaisin. Minä olin viikonloppun kotona. Minä hoidin Samia. Minä luin Aku-Ankkaa ja leikin Samin kanssa. Minä kirjoitin kirjeen. Mummo leipoi pullaa. Minun veli ajoi polkupyörää ja pelasi lentopalloa. Minä söin makkaraa ja join mehua.

Minä ajoin polkupyörää. Mummo kutoi sukat. Minä olin kylpyammeessa. Minä pesin myös vaatteita. Minun veljellä on paljon läksyjä. Mummon on ikävä minua, kun minä olen koulussa. Minä järjestin hyllyt. Minä aina piirrän vihkoon.

Mummon on ikävä Annea, mutta entä Anne? Onko sinun ikävä mummoa ja veljeäsi ja kotia kun olet koulussa. Kertokaa muutkin millaista on olla pois kotoa. Muistatko millaista se oli, kun aloititte ensi luokan?

TIDSKRIFT för DÖVA

N:o 11 1976

Sävellahja - Tongåvan sjunger för Dövas Förbund

Finlands rundradio har en avdelning, Tongåvan kan man säga att den heter på svenska, som genom musikprogram (som är ett önskeprogram) samlar in pengar för olika ändamål. Under tiden 15.11.76—15.1.77 spelar Tongåvan för dövas förbund. När förbundet anhöll om tillstånd skrev man i ansökan följande punkter:

1. medel behövs för att trycka läromaterial för hörselskadade barn under sköldern, för att utbilda deras språk,
2. för tryckning av Teckenspråkets bildordbok, andra delen,
3. för inköp av bildbandsspelare, som dövföreningar skall använda i sin verksamhet för rehabilitering, undervisning, information mm. samt undervisning i teckenspråket.

Dessa tre punkter syftar mot samma mål: att förbättra dövas förmåga till kommunikation. Samtidigt är kampanjen också en viktig information för den stora publiken. Men för att kampanjen skall lyckas, måste döva och deras vänner hjälpa till aktivt i arbetet. Här skall alla vara med, Tidsskriftens läsare, dövföreningarnas medlemmar, de dövas anhöriga, vänner, grannar, arbetskamrater och de som arbetar bland döva... Ni kan delta genom att skicka hälsningar till släkt och vänner genom radion och utmana dem att också delta. Också dövföreningar kan delta och utmana andra föreningar.

På postkontoren får ni postgirokort utgivna av Sävellahja. Ni fyller i namn, adress och den penningssumma ni vill betala in. Sedan tillägger ni till vem ni hälsar. Här några exempel:

- Jag utmanar mina hörande släktingar att delta i Sävellahja med 10 mk till förmån för Dövas Förbund.
- Jag utmanar alla lärare och vårdare i Borgå (eller Jyväskylä, St Michel, Uleåborg) dövskola.
- Jag utmanar dövspråket (namn) till Sävellahja med värdet av priset för boken Teckenspråkets bildordbok.

Spånor från när och fjärran

Det har gått tider sedan vår vän Raija försvann med sin familj till fjärran land. Från Väst-Indien, ön St. Lucia, har då och då droppat i brevlådan brev med vackra frimärken med fågelmotiv. Raija tycks inte sitta där med händerna i famnen för att vänta på att komma hem igen. Hon har massor av uppgifter, nästan för många ibland. Hon undervisar nämligen små färgade barn, utan ersättning. I St. Lucia fungerar en dövskola helt med frivilliga krafter. Hon har satt sig in i olika undervisningsmetoder. Raija använder sin tid mycket förnuftigt. Hon lever där i en internationell omgivning och har hela tiden nya intressanta upplevelser. Men hon längtar hem i alla fall. Snart har åter ett år gått och vi får ta emot Raija med öppna famnen och önska henne välkommen.

Finska vänner i Kanada

Toivo och Maija Oksman var här på semester bakom Kuopio. I en ståtlig amerikansk bil, visserligen hyrd i Kuopio, åkte de omkring och hälsade på släktingar och vänner. De gjorde en avstickare till Malmiharju där ett pensionärsläger pågick under ledning av Eki och Ar. »Flyttar du hem till Finland igen nångång» frågade jag Toivo. »Nej, det är trevligt att komma hit ibland men rötterna är nog i Kanada», svarade han. Toivo är född i Ka-

Eller om ni bara vill hälsa:

- Jag sänder härmed mina hjärtligaste hälsningar till min syster Anna som fyller 50 år i Tammerfors. Kom med i Sävellahja med priset för en blombukett.
- Hälsningar till min son Anders i Uleåborg och min dotter Maja i Åbo. Kom med i Tongåvan.

Ni kan utmana vem ni vill och skicka hälsningar till vem ni vill.

ALLA MED I SÄVELLAHJA-KAMPANJEN

nada, men han har gått i skola i Kuopio. För 17 år sedan flyttade han med familjen »över pölen» för att tälja guld. Han har nu ett egna-hems hus i utkanten av Toronto, tre bilar och 160 km från Toronto en sommarvilla. Han har 6 barn, fyra födda i Kanada. Vi som besökte Kanada minns hans och fru Majas gästfria hem där vi blev trakterade som biskopen i prästgården.

Reas födelsedag

När Rea fyllde runda åt ordnade Helsingfors dövas förening och damklubben en fest för henne. På golvet stod ett grannt festbord. Blommor och gåvor från klubbar och enskilda personer hopade sig, från Ävik, Dövas förbund, dövföreningen, damklubben m.fl. kom deputationer. Tal hölls. Kauppi Liisa ledde en sång som alla »sjöng» för Rea: »Du växte likt en blomma vän...». I sitt tacktal sade dagens förmål att hon är född på Elisabetsgatan. Hela sitt liv har hon vandrat där hos släktingar eller själv bott där. Nu traskar hon hit till dövföreningen eller till förbundet vid samma gata. Vi önskar »Elisabetsgatans myndig» hälsa och krafter så hon länge än skall vandra på denna stråt.

Kettu sköt sin »kusin»

Två vita frodiga gäss har denna sommar förskönat landskapet på Malminharju. Familjen Kettu har skött dem med ömhet. Men en vacer sommandag smög en mager räv omkring och kikade begärligt på gässen. (Ni skall veta att Kettu betyder räv) Den skrämdes iväg dit pepparn växer. Men en dag var den där igen, den hungriga gästen och svansade omkring gässen. Då tog far Kettu bössan på armen, gick ner och sköt ihjäl sin »kusin». Så har man berättat. Nu när detta skrives har våra vänner gässen redan flyttat till de sälla strandängarna.

Utländska gäster i Helsingfors

Många utländska gäster från olika länder besökte dövföreningen. I augusti steg 34 amerikanska döva gäster in till oss. De kom från Sovjet och var på väg till Tyskland, därifrån de skulle resa hem. Med detta avslutar jag spalten för denna gång. Ar

Döva ordnar demonstrationståg

Sveriges döva, dövblinda och synskadade ordnade ett demonstrationståg i Stockholm den 25 augusti för kulturell rättvisa och andra rättigheter.

Över 2000 döva, dövblinda och synskadade människor från hela landet hade kommit till huvudstaden för att demonstrera om sina elementära rättigheter, som t.ex. textade program i TV, teckenspråk i grundskolan, flere tolkar, telefoner för döva (s.k. tevefoner), en egen teatergrupp för döva, understöd åt dövföreningarna. Döva från Gotland kom med båt, döva från t.ex. Göteborg, Önsköldsvik och Småland med tåg och döva från bl.a. Kopparberg, Gävleberg, Halland, Blekinge, Kalmar, Öland, Trollhättan och Örebro med bussar. Ett 50-tal dövblinda med var sin tolk var med. Vi samlades alla i Humlegården vid Englebrektsplanen. Flere bar plakat med texter som: »TV för alla — texta programmen», »Myndigheter! Skriv så vi kan förstå!», »TV-nytt på teckenspråk var dag», »Erkänn dövas sakkunskap», »Bättre stöd till dövföreningarna», »Kasett-TV åt döva», »Egen teatergrupp för döva», »Teckenspråk i dövskolan», »Teckenspråk för alla i grundskolan» och »Låt TV-fonen bli dövas telefon».

Demonstrationståget började kl 18.45 från Humlegården och gick till Kungsträdgården, där de dövas och blindas företrädare höll tal och döva artister spelade teater för den hörande och döva publiken. Samhällets förståelse har småningom ökat för våra önskemål, tack vare Sveriges dövas riksförbund som vuxit i styrka. Många fler lyssnar på oss nu än förr. Men det återstår ännu mycket att kämpa för. Aktionen av döva och dövblinda från hela landet riktade sig mot staten, kommunerna och landstingen för att kraven skall bli genomförda. Senare på kvällen kl 21 samlades vi alla i Nalen, där vi träffade många inflyttade finländare. Flere tal hölls och det led mot sena kvällen förrän vi återvände till våra hem.

Vi Trollhättebor hade tillsammans med döva från Uddevalla och Bo-

Litet om tecken-spåket också jag...

I septembernumret ingick ett brev från andra sidan havet, där berömdes man teckenspråket. Och ett fint språk är det, jag förnekar det inte. Men den amerikanska vännens erfarenheter var mycket ljusare än mina.

Jag har också suttit mina timmar vid en pulpet och tecknat. Jag har haft en döv och en hörande lärare. Och männe jag inte lärt mig nånting också. Åtminstone har jag kunnat mina läxor, i knuten har jag inte behövt stå. Jag kan teckna bokstäver, numror, ord. Läraren har gett mig meningar och de har inte varit så värst svåra. Kom och se! Det går fint: »Jag vill ha 100 gr korv, 3 lit. mjölk och ett paket kaffe». Fingret har inte gått i munnen när jag tecknat: »Min bror har en villa på landet».

Var är felet? Naturligtvis hos mig själv. Jag är en äkta finsk trästubbe. Vi kan ju inte använda våra händer annat än till att skrapa oss i huvudet. Italienarna eller spanjorerna, det är annat det. När jag stackare hamnar mitt emot en döv, får jag rampfeber lika stark som en stor diva på teatern. Den döva vännen tecknar i allmänhet så snabbt att mina ögon går i kors. I min nervositet försöker jag förstå det och samtidigt tänka ut hur jag skall svara. Nu har jag inte lärarens luntlappar bredvid mig, nu måste det här klaras alldeles själv. Och gissa hur det går: Jag kan inte ett enda tecken, nätt och jämt kommer jag ihåg mitt eget älskade modersmål — finskan. Jag blir bokstavligen stum. — Vem vet? vad hjälper här?

Leena med flåtan

rås lämnat Trollhättan kl 7 på morgonen med buss och åkt till Stockholm för att delta i tåget. Vi var 34 personer i bussen. Jag för min del tycker att Sveriges Dövas Riksförbund gör enorma ansträngningar för att förbättra de dövas förhållanden och nu bär det frukt. De döva har fått bättre levnadsvillkor. Varje månad får de t.ex. invalider understöd.

An. He.

Moriz Narmo på Himalaya

Snälla Moriz Narmo!

Vi läsare är fulla av frågetecken???

NÄR var MN på Himalaya?

Ordna var snäll en resa för oss pensionärer eller Damklubben till Snömannen. Och vem är Mari Nella? Tankspridda redaktören

Engligt vad man har förtalt, har Moriz Narmo gjort en trip till Himalaya för att avslöja gåtan om snömannen. Där passade han på att njuta litet och smakade också på några glas getmjölk. Trots dryckens biverkningar höll han fast vid beslutet att forska efter snömannen.

Detta hände Narmo:

Efter att ha druckit sin getdrink, beslöt han forska vidare och glänta

DÖVAS DAG I SVERIGE

Sveriges Dövas Riksförbund firade Dövas Dag med festligheter den 25—26 september på tre olika ställen. Nämligen i SUNDSVALL för döva i norra Sverige med Norrlandskonferensen, i VASTERÅS för mellersta Finlands döva med Svealandskonferensen och i RONNEBY nära Karlskrona för södra Sveriges döva med Götalandskonferensen. I Trollhättan var vi 24 döva till antalet, som åkte med buss till Borås, fredagen den 24 ds. I Borås steg ytterligare 21 döva på. Så vi var 45 som anlände till Växjö där vi fick kvarter för natten på ett hotell. Lördag förmiddag fortsatte vi med bussen till Ronneby. Festen hölls på Ronneby Brunn, det stora hälsobadhotellet, där över 500 döva var närvarande. Programmet var långt, den viktigaste punkten var frågan »Skall vi ha kursgård för döva i södra Sverige».

På söndagen gjorde vi en utfärd till kärnkraftsverket Uddcomb, och Marinmuseum och en skärgårdsutfärd. Kl. 13 avslutades festen med lunch och så återvände man till sina hem med många minnen rikare. Jag och min fru, vi bevistade båda dagarnas festligheter och fann dem både trevliga och intressanta. Vi träffade några inflyttade finländare där.

An. He.

på en stängd dörr. Sagt och gjort. Trots motståndet av två servererskor närmande han sig meter för meter i smyg den dörren. Här skall nämnas att Narmo var mycket mottaglig för de söta servererskorna, men dörren lockade mera. Ett ytterligare hinder mötte:

Den finska portiern.

Alla vet vi vad han är för en figur. Man kommer inte förbi ens med yxa, ut kommer man mycket fortare. Narmo måste finna på ett sätt att komma innanför dörren, där fanns gåtans lösning.

Moriz försökte med en mark. Den försvann i Kerberus ficka. En mark till, igen en mark, de försvann alla i tryggt förvar, men dörren förblev stängd. Våld kunde man inte bruka. Narmos skuldror är som ladudörrar. Inte breda, nej, men ihåliga, ingenting att lita på.

Kanske man skulle gå ut och kringå huset. Ut i snön och den kalla Himalayakvällen. Och titta på baksidan. Narmo slängde sin skärmössa (betald till och med) på sin ljusa skult och smet ut.

Ett snöfall av mellanstorlek piskade ansiktet. I den mörkande kvällen trampade han, ledd av stjärnorna, mot ett fönster. Såsom en för detta orienterare gick han först mot fel fönster, men sedan fann han det riktiga. Till hans lycka var det bykdrag i huset den dagen, så gardinerna var borttagna och vad såg han?

Snömannen.

Där satt han! Fridfullt i en brun skinnfåtölj, omgiven av vackra flickor, som tävlade i att sjunga för honom och bjuda honom på frukter. Narmo stirrade avundsjukt på allt detta, näsan var nästan fastfrusen i fönstret, men gåtan var olöst. Vem var snömannen? Var det en varg i fårkläder, eller ett får i vargkläder? Små svettpärlor tillrade på pannan av spänning och också av getmjölken, och modigt knackade Narmo på mittersta plankan av den ekpanelade dörren. (Där var en dörr också).

Dörren öppnades.

Skräckslagen, förhoppningsfull, i spänning, steg Narmo in i rummet. Alla dessa känslor var emellertid bortkastade, ty vänligt vinkande

bad snömannen Narmo att ta plats, sirenera bjöd på färska frukter. Hade Narmo varit rädd för kommunikationssvårigheter med snömannen, var rädslan också alldeles onödig. Snömannen kunde teckna! Mycket skickligt till och med och hans tal var Väinämöinen, Paavo Nurmis. Han var alltså finne, fast döv, ilade det genom Narmos hjärna.

Med diplomatisk takt frågade Narmo av snömannen hans namn, ålder, hemort och socialskyddsnummer.

Han fick alla dessa uppgifter — men i ett slutet kuvert. Det skulle han få öppna först i flygplanet på väg hem till Finland, närmare bestämt i trakten ovanför storstaden Björneborg.

Narmo förberedde sig för hemresan. Snömannen följde personligen till flygfältet, som mycket liknade Finlands näststörsta flygfält, det i Björneborg. Sedan han fastgjort bältet, provat dess bärkraftighet, kikade han ut för sista gången på Himalayas vita kalla landskap — detta skall varda slutet på mina äventyr, beslöt han. Och vinkade farväl till snömannen. Planet ökade farten, lyfte och började klättra mot de vita molnen.

Narmo lutade sig förskäckt mot ryggstödet (Narmo är inte rädd för att flyga, men för att störta och ramla platt på marken), såg i fönstret vackra utsikter och beställde av den förbiillande värdinnan vitlök plus en hamburgare. När han förtärt detta bad han flygvärdinnan väcka honom i trakten av storstaden Björneborg.

Han somnade, och såg trevliga mardrömmar.

Ovanför Björneborg skakade flygvärdinnan liv i Narmo, han vaknade till sin egen glädje. Med darrande händer drog han fram det bruna kuvertet från sin ficka. Först tittade han genom fönstret för att se om han var på rätt plats? Jo, där låg den fina kyrkan, bredvid två stora broar, det stämde, bakom lyste Yyteris berömda sandplager och så dövföreningens gula hus. Narmo rev upp kuvertet, full av spänning. Innuti låg en vit papperslapp och där stod det! Snömännens gåta!

Vem var det som gömt sig i snömännens förklädnad? — Ja men, det kunde man ha gissat, tänkte

Förbundets arbetsutskott sammanträdde 21.9.76 och behandlade följande ärenden:

Socialledare Marjatta Jaakkola flyttar över från Vasa till Åbo och Björneborgs län den 1.11. 1976.

Sävellahja-Tongåvan i radion sätter i gång insamlingen tiden 15.12.76 —11.1.77. Till kommittén som till sammans med Tongåvan sköter reklamkampanjen valdes: Liisa Kauppinen, Aune Ihalainen, Raili Ojala, Eino Savisaari och Michael Tillander.

VVS- och elplaneringen för nya förbundslokalen godkändes.

Enligt underhandlingar med Lotteriföreningen skall insamling genom lotteri ordnas 1977 och meddelanden därom skall skickas till alla föreningar.

Dövas Jul säljs till 7 mk exemplaret.

En delegation skall uppvakta undervisningsministeriet för att redogöra för ungdomsarbetet. Medlemmarna är Runo Savisaari, Liisa Kauppinen, Esko Sänkiniemi och Raili Ojala.

Ungdomsavdelningens planering för musikhändelsen i Tammerfors 23.10.76 godkändes.

En delegation skall uppvakta undervisningsministeriet med förfrågan hur långt man kommit i tillsättandet av kommittén som undersöker behovet av teckenspråksundervisningen.

Danska dövförbundet har sänt en förfrågan om man i Finland är intresserad att delta i en pensjonsresa till Nord-Afrika t.ex. Styrelsen fick i uppdrag att behandla saken.

Verksamhetsledaren redogjorde för Handikapporganisationernas rådplägningskommissions och Penning-automatföreningens extra möten 21.9.76 och vad man där beslöt.

Dessutom behandlades flere löpande ärenden i förbundet.

Narmo överraskad. Vem annan kunde det ha varit?

På detta smärtfria sätt avslöjades snömannen gåta och detta blev Moriz Narmos sista äventyr. Han skulle på pension efter detta, lämna äventyren åt andra.

Fast åt snömannen själv: Seppo Lehtonen!

Mari Nella

Glad Lillajul! Titta här, vilken rad av små fester som kommer. Förresten tycks nästan bara helsingforsarna anmäla om möten och fester. Varför ingen annan i vårt land? Skicka meddelanden till Rea, så får andra också veta vad ni sysslar med på era håll. — Lilla pojken var på sin första lillajulfest. Efteråt såg han någon bära bort julgubbens mask och päls. »Nu har man tagit livet av julgubben också,» sa den TV-lärda pojken.

SVERIGE VANN ÖVER FINLAND I ORIENTERING

Landskampsmatchen i orientering Sverige—Finland hölls i Örebro den 25—26 september. Terrängen var svår med ris och ruskor. Platsens orienteringsklubb hade ordnat tävlingen klanderfritt, bl.a. förmedlades mellantiderna per radio från endel kontroller.

Det var synd att vår Jukka Marttila skulle jagas av Sveriges Weiky Vänerskär. Jukka berättade att han kunde känna Vänerskär andas i nacken på sig. Vid en kontroll gick Vänerskär förbi med 45,35 då Jukka hade 48,50. »Paukku» (Smällen) S.-Å. Nordberg forssade från kontrollen med 41,08, men på slutrakan bommade han. K. Johansson som gick ut före Jukka hade tiden 50,35. Jukka och Johansson kom med hård fart till målet och efter en stund anlände Vänerkär som vinnare. Det är redan den fjärde segern för Vänerskär i dessa landskamper. En skarp pojke faktiskt. Efter den individuella tävlingen konstaterades att Sverige har 13 minuters ledning i lagtävlingen. Denna ledning kämpades det om följande dag i stafetten. Början var ingalunda lovande, för Sveriges andra lag ledde de två första etapperna och Finlands etta kom som trea och andra laget som andra. Jukka höll hård fart som ankare och sprang den bästa etapptiden. Han kom som första i mål. Men Sveriges lag blev efter bara tre minuter, så deras landskampsseger blev nu 10 minuter (lagtävlingen och stafetten räknas ihop i landskampen).

20.11 JAKOBSTAD. Jakobstads Döva r.f. ordnar valmöte kl 14 i församlingshemmet, Skolgatan 11.

HELSINGFORS

13.11 Hfors Dövas Idrottsklubb Hero rf:s valmöte.

14.11 Nylands dövas motorklubbs årsmöte.

20.11 HFD:s Bridgeklubb, tävlingar och fest.

21.11 Helsingfors dövas förening, månadsmöte kl 17. Samma dag lopptorg kl 15. Du kan göra fynd, bl.a. skjortor och jeans för ungdomar.

24.11 Damklubben, demonstration i hur du sparar elektricitet. Kl 18, ingång från Runebergsgatan 1. Elektricitetshuset.

27.11 Ungdomsklubben och Hero ordnar lillajul.

12.12 Damklubben ordnar lillajulfest. Kl 15.00.

11.12 Fiskeklubbens lillajul. Alla tillställningar hålls på Elisabetsgatan 27. Obs! Familjefesten 5.12. är inhiberad!

MALMINHARJU

27—28.11 Rådplägningsdagar för döva och dövblivna ungdomar. Diskussioner om hobbyverksamheten, deltagande i klubbverksamheten, organiserandet av hörselskadades ungdomsarbete. Ledare och funktionärer från dövförbundet och Kuulonhuoltoliitto deltar. Dövförbundets ungdomsavdelning.

4—6.12 STOCKHOLMSRESA. Båtresan börjar i Åbo, avgång 4.12. kl 21.30 och ankomst 6.12. kl 9.15. Resan blir billig. Anmäl dig till Dövas förbund, Elisabetsgatan 27 E 10, 00170 Helsingfors 17. Ungdomsavdelningen ordnar.

TIDSKRIFT FÖR DÖVA

Redaktör: Rea Stadius
Köpingsvägen 9
00320 Helsingfors 32
Tel. 576 788

Ruotsi voitti Suomen suunnistuksessa Viestivoitto Suomelle

Ruotsin ja Suomen välinen suunnistusmaaottelu käytiin Örebrossa syyskuun 25—26 päivinä. Kilpailumaasto oli risukkoisena vaikeakuinen. Sikäläinen suunnistusseura hoiti järjestelyt moitteetta, mm. välitettiin radiolla väliaikatietoja eräältä rastilta.

Vahinko, että meidän Jukka Ala-Marttilamme joutui Ruotsin Weiky Vänerskärin takaa-ajamaksi. Jukka sanoi matkalla tunteneensa Vänerskärin hengityksen niskassaan. Väli-

aikoja välittäneen rastin Vänerskär sivuutti ajalla 45.35, Jukka 48.50. »Paukku» S.-Å. Nordberg porhalsi rastilta hurjalla ajalla 41.08, mutta loppumatkalla hän pummasi. Jukan edellä lähteneen K. Johanssonin aika oli 50.35. Jukka ja Johansson tulivat kovaa vauhtia yhtä aikaa maaliin ja hetken kuluttua saapui Vänerskär voittajana. Tämä oli jo neljäs voitto Vänerskärille näissä maaotteluissa. Onpa kova poika. Tämän henkilökohtaisen kilpailun jälkeen todettiin, että joukkuekilpailussa Ruotsilla on 13 minuutin

johto. Tätä johtoa yritettiin seuraavan päivän viestissä tavoittaa. Alku ei kylläkään ollut lupaava, sillä Ruotsin kakkosjoukkue johti kaksi ensimmäistä osuutta, Suomen ykkösjoukkueen ollessa kolmantena ja kakkosjoukkueemme toisena. Ankuriuudella Jukka piti yllä kovaa vauhtia juosten parhaan osuusajan ja tuli myös ensimmäisenä maaliin. Mutta Ruotsin ykkösjoukkue oli jäänyt vain 3 minuuttia, joten Ruotsin maaotteluvoitoksi jäi 10 minuuttia (joukkuekilpailu ja viesti laske- taan maaottelussa yhteen).

7,0 km	väliaika	maali
1. Weiky Vänerskär, Ruotsi	45.33	1.07.42
2. J. Ala-Marttila, Suomi	48.50	1.10.32
3. Knut Johansson, Ruotsi	50.35	1.13.32
4. Sven-Åke Nordberg, Ruotsi	41.08	1.14.34
5. Lars-Gunnar Lundström, Ruotsi	50.18	1.14.39
6. Alf Karlsson, Ruotsi	47.15	1.16.26
7. T. Tiirikka, Suomi	54.50	1.17.32
8. P. Turkki, Suomi	50.00	1.20.49
9. S. Rannikko, Suomi	56.10	1.24.03
10. Leif Kroon, Ruotsi	47.30	1.24.39
11. J. Syvänen, Suomi	56.50	1.25.32
12. A. Hänninen, Suomi	53.20	1.34.50
13. Hans Risberg, Ruotsi	51.40	1.42.24
14. E. Paavola, Suomi	1.05.20	1.43.03
15. Torbjörn Lyxell, Ruotsi	1.30.30	2.02.13
16. Olli Lehti, Suomi	1.30.40	2.04.51

Viesti	Osuus	1	2	3	4
1. Suomi I	»	1.01.31	57.34	47.13	2.46.18
2. Ruotsi I	»	1.06.10	55.15	47.47	2.49.12
3. Ruotsi II	»	46.00	1.09.30	55.22	3.27.51
4. Suomi II	»	53.32	1.04.20	1.29.59	2.27.51

Yhteistulos	1. Ruotsi	2. Suomi
joukkuekilp.	3.43.48	3.48.53
viesti	2.49.12	2.46.18
joukkuekilp.	3.48.53	2.46.18
viesti	2.46.18	6.35.11

Viestin osuustulokset. Viestissä käytettiin hajontasysteemiä, kolme eri rataa, jonka joukkueet juoksivat eri järjestyksessä.

Rata A				
1. Jukka Ala-Marttila S I	Osuus	3	47.13	
2. Arvi Hänninen S II	»	1	53.32	
3. Sven-Åke Nordberg R I	»	2	55.15	
4. L.-G. Lundström R II	»	2	1.09.30	
Rata B				
1. Alf Karlsson R II	»	1	46.00	
2. Knut Johansson R I	»	3	47.47	
3. Tauno Tiirikka S I	»	1	1.01.31	
4. Sulo Rannikko S II	»	2	1.04.20	
Rata C				
1. Leif Kroon R II	»	3	55.22	
2. Pentti Turkki S I	»	2	57.34	
3. Weiky Vänerskär R I	»	1	1.06.10	
5. Juhani Syvänen S II	»	3	1.29.59	

PIIRITOIMINTAA

ETELÄ-SUOMEN PIIRI

Marraskuu

13. Helsinki, Kuurojen Urheiluseura Hero r.y. vaalikokous.
14. Hämeenlinna, Hämeenlinnan Kuurot r.y:n vaalikokous.
14. Riihimäki, Isänpäivän juhla.
20. Helsinki, HKY:n Bridgekerhon kilpailu ja juhla.
21. Helsinki, Helsingin Kuurojen Yhdistys r.y:n kuukausikokous.
27. Helsinki, HKY:n nuortenkerhon ja Hero r.y:n pikkujoulujuhla.
28. Forssa, Forssan Kuurojen Kerho r.y:n pikkujoulujuhla seurakuntatalossa.
28. Riihimäki: Riihimäen Kuurot r.y:n vaalikokous.

Joulukuu

4. Helsinki, HKY:n Naistenkerhon ja Kamerakerhon pikkujoulujuhla.
11. Helsinki, HKY:n Kalakerhon pikkujoulujuhla.
12. Helsinki, Helsingin Kuurojen Yhdistyksen Naiskerhon pikkujoulujuhla.
15. Riihimäki, Riihimäen Kuurot r.y:n pikkujoulujuhla.
19. Hämeenlinna, Hämeenlinnan Kuurot r.y:n joulujuhla.
31. Helsinki, Helsingin Kuurojen Urheiluseura Hero r.y:n uuden vuoden valvojaiset.

KAAKKOIS-SUOMEN PIIRI

Joulukuu

6. Imatra, Pikkujoulu. Lähemmin Kuurojen Lehdessä.
12. Lappeenranta, Pikkujoulu klo 14.00 huoneistossa Suonionk. 13.
31. Lappeenranta, Uudenvuoden valvojaiset. Suonionkatu 13 klo 19.

POHJANMAAN PIIRI

Marraskuu

13. Seinäjoki, »Miesten Tempaus».
13. Kokkola, Keski-Pohjanmaan Kuurot r.y:n vaalikokous.
14. Ylivieska, Kalajokilaakson Kuurot r.y:n vaalikokous.
20. Vaasa, Vaalikokous ja »Naisten Tempaus».

20. Pietarsaari, Pietarsaaren Kuurojenyhdistys r.y:n vaalikokous.
27. Vaasa, Wellas r.y:n pikkujoulu Kuurojentalossa.

Joulukuu

4. Kokkola, Keski-Pohjanmaan Kuurot r.y:n pikkujoulu.
4. Vaasa, Vaasan Ky:n nuortenkerhon pikkujoulu.
4. Nivala, Kalajokilaakson Kuurot r.y:n pikkujoulu.
11. Seinäjoki, Seinäjoen Kuurot r.y:n pikkujoulu.
11. Vaasa, Vaasan Kuurojenyhdistyksen pikkujoulu.

LOUNAIS-SUOMEN PIIRI

Marraskuu

- 6.—7. Turku, Kuurojen SM-bridge joukkuekilpailut.
- 6.—7. Tampere, Kirkkopäivät.
13. Turku, Nuorisoilta Kuurojentalossa järj. TKN.
20. Tampere, Hyväntekeväisyyslounas Laukontori 10 B 2.
20. Turku, Bridgekilpailut jäsenille Kuurojentalossa.
20. Turku, L—S:n Moottorikerhon iltama.
27. Turku, Urheiluväen pikku-joulu järj. Valpas r.y. Kuurojentalossa klo 19.00.

Joulukuu

1. Tampere, Joulumyyjäiset järj. naistenkerho Laukontori 10 B 2.
3. Turku, Shakki- ja bridgekerhon pikkujoulu Kuurojentalossa.
4. Turku, Nuorten pikkujoulu Kuurojentalossa klo 19.00 TNK.
5. Pori, Yhdistyksen joulujuhla Tuomarinkatu 16.
5. Rauma, Pikkujoulujuhla.
11. Tampere, Naistenkerhon pikkujoulujuhla.
11. Turku, Naistenkerhon pikkujoulujuhla Kuurojentalossa.
19. Turku, Joulujuhla Kuurojentalossa.
31. Tampere, Uudenvuodenvalvojaiset Laukontori 10 B 2.
31. Turku, Uudenvuoden vastaanottajaiset Kuurojentalossa.

POHJOIS-SUOMEN PIIRI

Marraskuu

- 6.—7. Oulu, Kuurojen Liiton nuorisosaston alaisten kerho-

jen tietovisa -76 Kuurojen-talossa.

- 20.—21. Oulu, Esitelmäpäivät Kuurojentalossa järj. OKY.

27. OKY:n nuortenkerhon pikkujoulu Kuurojentalossa klo 19.

Joulukuu

4. Oulu, Oulun Ryhti r.y:n pikkujoulujuhla Kuurojentalossa.
11. Oulu, OKY:n joulujuhla.
31. Oulu, Uudenvuodenvalvojaiset. Kuurojentalossa järj. Oulun Ryhti r.y.

ITÄ-SUOMEN PIIRI

Marraskuu

14. Lieksa, Kirkkopyhä Lieksan seurakuntatalossa klo 11.00 järj. Ylä-Karjalan Kuurot r.y.
28. Iisalmi, Yhdistyksen pikkujoulujuhla, seurakuntatalossa.

Joulukuu

5. Joensuun yhdistyksen pikkujoulujuhla Niinivaaran koulussa.
11. Kajaani, Yhdistyksen pikkujoulujuhla Seurakuntatalossa.
14. Lieksa, Yhdistyksen joulujuhla Matti Lampenin maatilalla Lieksan Vuonisjärvellä.

SAVON PIIRI

Marraskuu

- 13.—14. Kuopio, Valistuspäivät, Inva-talossa, järj. KKY.
27. Mikkeli, Yhdistyksen pikkujoulu toimitalossa klo 18.00.
27. Kuopio, Yhdistyksen pikkujoulujuhla Inva-talossa klo 18.00.

Joulukuu

5. Savonlinna, Yhdistyksen pikkujoulujuhla.
12. Jyväskylä, Yhdistyksen joulujuhla.

NUORISOTOIMINTAA

Marraskuu

27. Jyväskylä, Pikkujoulujuhla, järj. Keski-Suomen Kuurot r.y:n nuortenkerho.

YHDISTYSTOIMINTAA

Seinäjoen Seudun Kuurot r.y. Vaalikokous marraskuun 13 päivänä klo 18.30 kaupungintalon pikkuteatterissa. Esillä sääntöjen määräämät asiat. Vanhat ja uudet jäsenet ovat tervetulleita. Kokouksen jälkeen miesten tempausilta samassa paikassa. Juontajana Esko Homi. Kaikki ovat sydämellisesti tervetulleita.

Hämeenlinnan Kuurot r.y. PerhekirKKo marraskuun 14 päivänä klo 13. Pastori Pekka Palosaari tulee.

Vaalikokous samana päivänä klo 15. Tervetuloa molempiin tilaisuuksiin.

Oulun Kuurojen Yhdistys r.y. Esitelmäpäivät marraskuun 21—22 päivinä. Puhujiksi tulevat Urho Lehtimäki ja tri (korvalääkäri) Martti Sorri. Tervetuloa.

Varkauden Kuurojen Yhdistys r.y. Sääntömääräinen vaalikokous marraskuun 28 päivänä klo 16 Kuoppakankaan Työkeskuksessa. Pikkujoulujuhla samassa paikassa klo 18. Tervetuloa joukolla mukaan.

Pohjois-Karjalan Kuurot r.y. Pikkujoulujuhla marraskuun 28 päivänä klo 15 Niinivaaran kansakoulussa. Tervetuloa.

Tampereen Kuurojen Naistenkerhon joulumyyjäiset pidetään joulukuun 1 päivänä klo 14—20 kuurojenyhdistyksen huoneistossa Laukontori 10 B 2. Kirpputori sa-

27. Helsinki, HKY:n nuortenkerhon pikkujoulujuhla HKY:n huoneistossa Liisankatu 27 A 8.
27. Oulu, OKY:n nuortenkerhon joulujuhla OKY:n kuurojentalossa Koskitie 19 klo 10.00.

Joulukuu

5. Pori, Porin kuurojenyhdistyksen nuortenkerhon pikkujoulujuhla PKY:n toimitalossa Tuomarinkatu 16.
5. Joensuu, Pohjois-Karjalan Kuurot r.y:n nuortenkerhon pikkujoulujuhla Niinivaaran kansakoululla.

Rakas puolisoni

Sylvi Taimi Leinonen

o.s. Saikkonen

s. 28. 12. 1915 Hiitolassa
k. 22. 08. 1976 Laitilassa

Syvästi kaivaten

Vaino

sisko ja veljet perheineen
sukulaiset ja tuttavat

Kun tuskien jälkeen levon saa,
se lepo on tyyntä ja rauhaa

massa yhteydessä. Myytävänä joululahjoiksi sopivaa tavaraa. Tulot kuurojenyhdistyksen hyväksi. Tervetuloa tukemaan yhdistyksen toimintaa.

Kerhon pikkujoulujuhla on joulukuun 11 päivänä yhdistyksen huoneistossa. Rikas ja vaihteleva ohjelma. Kaikki ovat tervetulleita.

Kokkolan Kuurojen Yhdistys r.y. Pikkujoulujuhla joulukuun 4 päivänä klo 18 Merkuriuksen talossa Isokatu 29. Tervetuloa viettämään Kokkolan pikkujoulua.

Vaasan Kuurojen Yhdistys r.y. Vaalikokous marraskuun 20 päivänä klo 13 Kuurojentalossa Käsityöläiskatu 6, Palosaari. Esillä sääntöjen vaalikokoukselle määräämät asiat. Tervetuloa.

Vaalikokouksen jälkeen on samassa paikassa välittömästi esitelmätilaisuus. Kuurojen Liitosta pyydetään esitelmöijää. Tervetuloa — vapaa pääsy.

Yhdistyksen Naistenkerho järjestää tempausillanvieron kuurojentalossa 20.11. klo 19. Ohjelmaksi mieltä kutkuttavia esityksiä. Tervetuloa läheltä ja kaukaakin Vaasaan.

Kotkan Kuurojen Yhdistys r.y. Pikkujoulu Kotkan Säästöpankin kerhohuoneistossa joulukuun 4 päivänä klo 18. Tervetuloa.

Pietarsaaren Kuurot r.y. Vaalikokous marraskuun 20 päivänä klo 14 Seurakuntatalossa Koulukatu 11. Tervetuloa.

Karjalan Kuurojen Heimotuki ry:n vuosikokous pidettiin vanhojen sääntöjen perusteella syyskuun

25 pñä Lahdessa Mieskuoron huoneistossa. Kokouksen puheenjohtajana toimi Kosti Remmi ja sihteerinä Teuvo Lillunen, molemmat Lahdesta. Toiminta- ja tilikertomusten hyväksymisten jälkeen valittiin seuran puheenjohtajaksi uudelleen agrologi Jaakko Väisälä Helsingistä. Erovuoroiset jäsenet Taimi Häyrinen Mikkelistä ja Kauko Laukkanen Helsingistä valittiin uudelleen samoin varajäsen Toini Hakonen Mikkelistä. Tilintarkastajiksi valittiin edelleenkin johtaja Jarmo Narmala ja herra Torsten Rikström, varalle toimittaja Rea Stadius ja herra Teuvo Lillunen.

Johtokunnan kokouksessa valittiin varapuheenjohtajaksi Taimi Häyrinen, sihteeriksi Aura Ahlbäck, rahastonhoitajaksi Milja Levänen ja jäsenkirjuriksi Kauko Laukkanen.

Saman päivän iltana pidettiin samassa paikassa viihdeilta piristävällä ohjelmalla. Saapuvilla oli salitännä väkeä eri paikoista Suomea.

Karjalaisten kuurojen huomioon. Karjalan Kuurojen Heimotuki ry. ei ole ainoastaan siirtokarjalaisia varten vaan kaikki karjalaiset ja muutkin ovat tervetulleita jäseniksi. Liittyessäsi jäseneksi suoritat kertakaikkiaan 10 mk. Sen jälkeen sinun ei enää tarvitse maksaa jäsenmaksua. Jäseneksi ilmoittautumisia ottaa vastaan Kauko Laukkanen, Fälikullantie 2 B 24, 00730 Helsinki 73.

Karjalan Kuurojen Heimotuki järjestää kevätkokouksen 23.4. Paikka on vielä avoinna. Kesäkuussa järjestetään Tallinnaan laivamatka. Syksyllä pidetään heimojuhla mahdollisesti Varkaudessa.

HERON JA NUORTENKERHON PIKKUJOULUJUHLA

järjestetään marraskuun 27. päivänä klo 18 HKY:n huoneistossa
Liisankatu 27 A 8.

Ohjelmaa: joululauluja, tonttuleikkejä, näytelmiä yms.

Tarjoilua: jouluglögä, kahvia, joulutorttua.

Tonttulakki mukaan (jos on) sekä nimetön joulupaketti.

TERVETULOA KAIKKI!

**Kuurojen Liiton nuoris-osasto järjestää
joulukuun 4—5 pñä 1976 nuorille**

LAIVARISTEILYN

linjalla Turku—Tukholma—Turku

Lähtö 4.12. klo 21.30 ja paluu Turun satamaan 6.12. klo 9.15.
5.12. tutustutaan Tukholmaan. Ennakkovaraukset os.: Kuurojen
Liitto r.y., nuoris-osasto, Liisankatu 27 E 10 00170 Helsinki 17.
Risteilyn hinta tulee olemaan huokea. — Käytä tilaisuutta hyväksi
ja ilmoittaudu.

Kuurojen Lehti v. 1977

Tilaushinnat: 1/1 vsk 35,—

eläkeläiset ja kuurojenkoululaiset 20,—

Tilauksen voi tehdä tätä numeroa seuraavalla tilillepanokortilla lähimmässä postitoimipaikassa. Tilaaajan on merkittävä nimensä ja osoitteensa kahdesti kortin tiedonantoja-osaan. Nimi ja osoite pyydetään kirjoittamaan selvästi. Lehti on tilattavissa myös asiamiehiltä yhdistyksissä. — Mikäli lehti tilataan kirjeitse tai puhelimitse laskuun, peritään laskutuslisää 5 mk.

Kuurojen Joulu 1976 De Dövas Jul 1976

ilmestyvät marraskuun toisella viikolla. Lehden myyntihinta on 7,—. Myyntiasiamiehiä otetaan. Myyjien kesken järjestetään myyntikilpailu, jossa palkinnot ovat: 1) 1.000,—, 2) 700,—, 3) 500,—. Tilaukset os: Kuurojen Joulu, PL 62, 13101 Hämeenlinna 10.

POHJOISMAISTEN ELÄKELÄISTEN YHTEISMATKA MAROKKON

Tanskan Kuurojen Liitto järjestää maaliskuun alussa kuuroille eläkeläisille matkan Marokkoon, johon myös eläkeläiset muista pohjoismaista voivat osallistua. Mahdollisuus on osallistua joko 1 tai 2 viikon matkaan:

1. viikon matka 3.3.—10.3. Marra-
kestiin, hinta 2.035 Tanskan kruu-
nua (n. 1.325 mk).

2. viikon matka 3.3.—17.3., viikko
Marrakestissa ja 1 viikko Agadiris-

sa, hinta 3.225 Tanskan kruunua (n.
2.097 mk). Hintoihin sisältyy täysi-
hoito.

Ilmoittautumiset 20.11. 76 men-
nessä Kuurojen Liiton toimistoon
Liisankatu 27 E 10, 00170 Helsinki
17. Ilmoittautumisen yhteydessä on
maksettava ennakkomaksu 165 mk
liiton postisiirtotilille n:o 6825-9. Ti-
lillepanokortin »tiedonantoja» koh-
taan: Marokon matka.

Kouvolan Kuurojen Yhdistys r.y.
Vaalikokous marraskuun 13 päivä-
nä klo 18 Kouvolan Seurakuntakes-
kuksessa Savonkatu 40.

Porin Kuurojen Yhdistyksen sih-
teerin Seppo Lehtosen uusi osoite
on Tuomarinkatu 16 B, 28120 PORI
12.

AASIAN MATKA

Helsingin Kuurojen Yhdistyksen
Kamerakerho järjestää ryhmämat-
kan eksoottiseen THAIMAAHAN 14.
2.—1.3. 1977.

Thaimaa on kiehtovan ihana lo-
maparatiisi. Oleskelu 1 viikko
Bangkokissa ja 1 viikko Pattayassa
tarjoavat monenlaisia nähtävyyksiä
ja elämyksiä. Hinta 2590,— mark-
kaa, johon sisältyy lentomatka, ho-
tellimajoitus, vankka amerikkalai-
nen aamiaisen ja kiertoajelu Bang-
kokissa. Viisumi maksaa erikseen
25 markkaa. Isorokkorokotus pakol-
linen. Myös kolerarokotus on otet-
tava.

Mikäli matkalle ilmoittautuu 10
osanottajaa, myönnetään hinnasta
5 % alennus. Ilmoittautumiset on
tehtävä joulukuun 3 päivään men-
nessä os: Aura Ahlbäck, Sammal-
kallionkuja 2 D 53, 02210 Espoo 21.
Häneltä saa tarkempia tietoja. Vas-
tausta varten pyydetään liittämään
postimerkki mukaan. Ennakkomak-
su 500 mk on maksettava suoraan
matkatoimistoon myöhemmin sen-
jälkeen kun ryhmän lukumäärä on
selvä.

Tervetuloa trooppiseen lomapara-
tiisiin.

HKY:n Kamerakerho

Riihimäen kuurot, Hyvinkään seu-
rakunta, kaikki Avikilaiset sekä kaik-
ki muut omaiset ja ystävät! Par-
haimmat kiitokseni teille kaikille
kauniista juhlatilaisuudesta, jonka
järjestitte minulle 15.9. täyttäessäni
80 vuotta. Sydämellinen kiitos!

Hilja Kuusela

**Kuurojen Lehteen tarkoi-
tetut kirjoitukset on lähe-
tettävä edellisen kuun 1.
päivään mennessä os: Loke-
ro 62, 13101 Hämeenlinna 10.**